БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЁЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

10 лютага 1994 г.
Чацвер
№ 16 (13732)
Кошт у розніцу 20 рублёў
Выдаецца з 1921 года

У НУМАРЫ:

Малюе Віктар ДУБОВІК

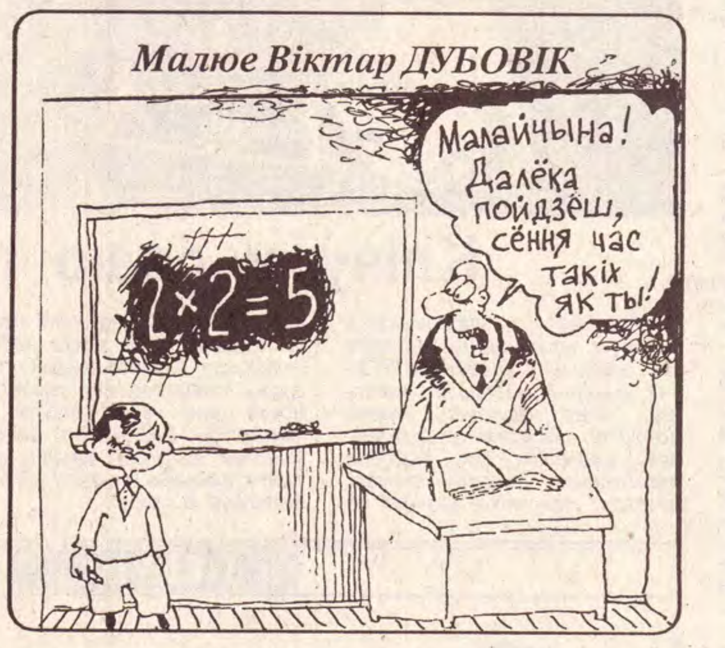

ЯК ЖЫВЕШ, ВЁСКА?

Нясвіжскі раён.
Фота Сяргея БРУШКО.

Кур'ер "ЧЗ"

В.Кебіч: "Аб'яднанне – узаемавыгаднае"

Заявы праціўнікаў аб'яднання грашовых сістэм Беларусі і Расіі не маюць пад сабой падстаў. Гэта акцыя не супярэчыць інтарэсам абедзвюх рэспублік. Пра гэта сказаў 8 лютага на пасяджэнні прэзідыума Беларускай навукова–прамысловай асацыяцыі Старшыня Савета Міністраў Беларусі Вячаслаў Кебіч.

Пры падпісанні пагаднення па аб'яднанню грашовых сістэм Беларусь будзе атрымліваць энерганосьбіты па аднолькавых з расійскімі спажыўцамі цэнах. Кіраўнік урада пакуль што не абнародаваў курсу абмену "зайчыкаў" на расійскія рублі. Але ён запэўніў, што грамадзяне Беларусі не пацерпяць пры гэтай акцыі.

Месца сустрэчы змяніць нельга

У чацвер, 10 лютага, мяркуецца правесці пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларусі. На ім будзе разгледжаны шэраг пытанняў, у тым ліку, пра дзень аднаўлення пленарных пасяджэнняў сесіі парламента.

Як вядома, у мінулую пятніцу дэпутаты ўзялі "тайм-аут" на няпэўны час.

Шушкевіч "пайшоў у людзі"

Прыкладна паўгадзіны аб падзеях, якія адбываліся нядаўна і адбываюцца цяпер, расказваў 9 лютага былы Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Шушкевіч на сустрэчы з гаспадарчымі кіраўнікамі прадпрыемстваў і арганізацый Фрунзенскага раёна Мінска.

Месца першага паяўлення на людзях пасля адклікання з пасады спікера выбрана невыпадкова — менавіта ў Фрунзенскім раёне Станіслаў Станіслававіч выбіраўся народным дэпутатам Беларусі.

БЕЛІНФАРМ.

Партыі падтрымалі рашэнне страйкама

7 лютага ўвечары ў Мінску адбылася кансультацыйная нарада кіраўніцтва рэспубліканскага савета страйкавых камітэтаў з прадстаўнікамі палітычных партый і рухаў рэспублікі, Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, Незалежнага і Свабоднага прафсаюзаў.

На нарадзе, у прыватнасці, прысутнічалі прадстаўнікі Партыі народнай згоды, Аб'яднанай дэмакратычнай партыі Беларусі, Беларускага народнага фронта, Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады, Беларускай хрысціянска-дэмакратычнай злучнасці, Беларускага згуртавання вайскоўцаў, Польскага дэмакратычнага аб'яднання.

Была выказана аднадушная падтрымка рашэнню Савета страйкавых камітэтаў пачаць 15 лютага бестэрміновы ўсебеларускі палітычны страйк. Прадстаўнікі Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі заявілі, што афіцыйныя адносіны ФПБ да маючай адбыцца акцыі яны выказваць не ўпаўнаважаныя. Паводле іх слоў, пазіцыя ФПБ адносна палітычнага страйка будзе вызначана ў бліжэйшыя дні і паведамлена савету страйкамаў пасля 10 лютага. На нарадзе прыняты адкрыты зварот да грамадзян Беларусі, у якім утрымліваецца заклік далучыцца да ўдзельнікаў палітычнага страйка.

БелаПАН.

"Атлант" – у Парыжы

У Парыжы прайшла выстаўка "Confortek–94", дзе экспанавалі сваю прадукцыю вытворцы бытавых халадзільнікаў і маразільнікаў з усяго свету — краін Еўропы, Азіі, Амерыкі. Сярод прадстаўленых там 45 фірм былі і сусветныя лідэры ў гэтай галіне: "Gold Star", "Ocean", "Whirlpool", "Bosch", "Zanussi", "Siemens". Упершыню на такой выставе мела свой стэнд і беларускае аб'яднанне "Атлант".

Халадзільнікі "Мінск" не засталіся тут без увагі, і перад прадпрыемствам цяпер стаіць задача пашырыць свой стэнд і ўвогуле больш грунтоўна заняцца рэкламай дзеля выхаду на сусветны рынак. Удзел у парыжскай "Confortek-94" выявіў добрыя перспектывы для гэтага.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

Раджаюць усё меней

У студзені гэтага года ў Мінску нарадзілася 1315 немаўлятак.

Гэта менш, чым за такі ж перыяд мінулага года — у 1993 жыццё ўбачылі 1486 хлопчыкаў і дзяўчынак. Увогуле паводле звестак Дзяржкамстата за мінулы год на Беларусі на свет з'явілася 117 820 малышоў, з іх 17 341 у Мінску.

Лідзія РЫЖАНКОВА.

Праблемы па–суседску?

17–20 лютага беларускі фонд імя братоў Луцкевічаў разам з Фондам імя Фрыдрыха Эберта (Германія), Цэнтрам імя Улафа Пальме (Швецыя) і Міжнародным інстытутам працоўных і сацыяльных адносін (Беларусь) арганізуюць у г.Мінску Міжнародную навукова–практычную канферэнцыю "Асноўныя пытанні сацыяльнай палітыкі і гаспадарання ў Беларусі і суседніх краінах".

У канферэнцыі прымуць удзел навукоўцы, а таксама прадстаўнікі сацыял-дэмакратычных і сацыялістычных партый і рухаў Беларусі, краін СНД, Усходняй Еўропы, Аўстрыі, Германіі, Фінляндыі, Швецыі.

Б.Ельцын зноў захварэў

У сувязі з прастудным захворваннем прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Барыс Ельцын не выязджае з дому і працуе ў загараднай рэзідэнцыі.

Пра гэта паведаміла ўчора прэс-служба прэзідэнта.

(Ул.інф.).

Шыла – на мыла?

Пра бядотнае становішча гіганта беларускай індустрыі — Мінскага трактарнага завода — пісаць даводзілася ўжо не адзін раз. З–за адсутнасці камплектуючых вузлоў прадпрыемства прастойвала цэлыя тыдні. Тым не менш, з набліжэннем вясны да вытворцаў славутых ва ўсёй Садружнасці Незалежных Дзяржаў "Беларусаў" пачалі прыбываць дзесяткі дэлегацый — пераважна з сельскай мясцовасці. І не выпадкова: не за гарамі сяўба...

Аднак цэны, што называецца, кусаюцца, ды і пераразлік курсаў нашых "зайцоў" на, скажам, украінскія карбованцы ці літоўскія літы зойме нямала часу. Вось і вымушаны прадпрымальныя спажыўцы трактаразаводскай прадукцыі прапаноўваць гаспадарам самыя розныя і часам неверагодныя варыянты. Так, сяляне некаторых абласцей Украіны прапанавалі кіраўніцтву трактарнага за асобныя дэталі да "МТЗ-80/82" па 5 тон цукру.

Алесь МЯСНІКОЎ.

Як парадніліся пушчы

На новае месцажыхарства ў заказнік "Налібоцкая пушча" дастаўлена новая партыя белавежскіх зуброў.

Першыя чатыры волаты, завезеныя сюды тыдзень таму, акружаны ўвагай і клопатам лясной аховы і адчуваюць сябе ўпэўнена. Пакуль падножныя ласункі знаходзяцца пад покрывам снегу, для навасёлаў арганізаваны падвоз кармоў і вадапой. Плануецца, што ўсяго сюды будзе завезена 15 зуброў. Догляд статка будзе весці брыгада штатных работнікаў Валожынскага лясгаса.

На жаль, у апошнія гады назіраецца аслабленне самай буйной сёння белавежскай папуляцыі. На думку вучоных, рассяленне гэтых рэдкіх жывёлін будзе садзейнічаць аздараўленню віду. Налібоцкая папуляцыя стане ў Беларусі чацвёртай пасля прыпяцкай, барысаўскай і белавежскай. Сёння зубрыны статак нашай рэспублікі налічвае 360 асобін, кожная з якіх з'яўляецца жывым помнікам старажытнай фауны.

НЕРУШ-ПРЭС.

Курсы валют на 8 лютага:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	5600(5992)	5800	3180(3402)	3300
"Белбізнесбанк"	5700	6000	3300	3500
"Прыор"	5950	6150	3360	3550

(У дужках —курс за безнаяўны разлік)

САЦЫЯЛАГІЧНАЯ СЛУЖБА "ЧЗ"

У трывожным чаканні...

☐ **Ігар КАТЛЯРОЎ, доктар сацыялагічных навук, – спецыяльна для "ЧЗ"**

Інстытут сацыялогіі Акадэміі навук Беларусі другі год праводзіць рэпрэзентабельныя і мнагамерныя сацыялагічныя даследаванні па вывучэнню змяненняў палітычнай сітуацыі ў Беларусі.

Чарговы этап маніторынгу праведзены напрыканцы мінулага года. У апытанні прынялі ўдзел 1619 чалавек. Выбарка была рэпрэзентатыўная.

Асноўны вывад даследавання — Беларусь бяднее і "становіцца больш левай", знаходзіцца на мяжы сацыяльнага выбуху. Так думае народ рэспублікі, але як думаюць маладыя людзі — найбольш актыўная сацыяльная група насельніцтва.

Вядома, калі разважаць тэарэтычна, то моладзь з надзеяй, з аптымізмам павінна глядзець у будучыню. Але ці так на самай справе?

Адказ на гэтае пытанне дапаможа даць аналіз адказаў на сацыялагічную анкету перш за ўсё, 60 — першых, студэнтаў і навучэнцаў, па-другое, моладзі ва ўзросце да 25 гадоў.

Дзве трэці насельніцтва Беларусі лічаць сябе альбо "беднымі", альбо "жабракамі". Значна больш аптымістычна глядзяць на сваё матэрыяльнае становішча студэнты і навучэнцы. Беднымі лічаць сябе менш паловы апытаных, жабракамі наогул 5,6 працэнта. Аднак сацыялагічныя апытанні паказваюць куды больш страшную карціну. Яшчэ восем гадоў назад можна было кожны дзень купляць сабе шакаладку, за дзве зарплаты рабочага можна было купіць чорна-белы тэлевізар, за тры — каляровы. У кожным другім сельскім доме быў матацыкл, у кожным чацвёртым — аўтамабіль. Што мы атрымалі цяпер? "Мы ніколі не купім сабе "сценку",— перакананы студэнты-маладажоны.

На думку вельмі многіх рэспандэнтаў, асноўная прычына ўсіх няшчасцяў — гэта насільнае разбурэнне Савецкага Саюза. Віскулеўскія пагадненні. Адзінае выйсце з цяжкага крызісу — стварэнне рэальнага эканамічнага саюза з Расіяй і іншымі краінамі СНД. Так лічыць большая палова насельніцтва Беларусі. Яшчэ дзесятая частка перакананa ў тым, што неабходна неадкладна аднавіць Савецкі Саюз. Гэта значыць, дзве трэці жыхароў Беларусі ўпэўнены ў тым, што толькі разам з рускімі і іншымі народамі былога Саюза можна выбрацца з бездані, куды завялі рэспубліку палітыкі. Іншыя прапаноўваемыя партыйнымі функцыянерамі і журналістамі меры не знаходзяць падтрымкі беларускага народа. За стварэнне кааліцыйнага ўрада — як выйсце з крызісу — выказаліся 4,5 працэнта, сканцэнтраванне паўнаты ўлады ў моцнага лідэра — 4,2 працэнта, забарона былым партыйным і дзяржаўным дзеячам займаць кіруючыя пасады — 3,6 працэнта, прыцягненне іншаземнага капіталу — 3,1 працэнта насельніцтва Беларусі.

А якое выйсце прапануюць маладыя людзі? Як гэта ні смешна, але за стварэнне саюза з Расіяй выказаліся 55,1 працэнта апытаных студэнтаў і навучэнцаў, 48,5 працэнта — маладых людзей ва ўзросце да 25 гадоў. На другім месцы — энергічнае правядзенне эканамічных рэформ (адпаведна — 35,5 працэнта і 32,5 працэнта). А вось, напрыклад, стварэнне кааліцыйнага ўрада падтрымліваюць 5,6 працэнта рэспандэнтаў—студэнтаў і навучэнцаў і 3,4 працэнта ва ўзросце да 25 гадоў.

У сацыялагічным апытанні быў цэлы блок пытанняў, якія датычылі прыняцця новай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Большасць апытаных выказалася за захаванне асноўных сацыяльных гарантый Канстытуцыі Беларускай ССР. Такім чынам, права на працу падтрымалі 89,9 працэнта рэспандэнтаў усіх сацыяльных груп, 80,4 працэнта апытаных студэнтаў і навучэнцаў, 85,4 працэнта моладзі ва ўзросце да 25 гадоў. Людзьмі падтрыманы і правы на сацыяльнае забеспячэнне ў старасці, бясплатную адукацыю і медыцынскае абслугоўванне.

Больш рознагалоссяў пры аналізе адказаў на пытанне аб дзяржаўнай мове.

Такім чынам, 17,7 працэнта насельніцтва Беларусі выказаліся за адзіную дзяржаўную мову — беларускую. Прычым, сярод сацыяльных груп найбольш актыўна гэтую ідэю падтрымліваюць пенсіянеры (18,3 працэнта) і сяляне (17,9 працэнта). Сярод студэнтаў і навучэнцаў толькі 16,8 працэнта адказалі "так" дзяржаўнасці беларускай мовы, сярод моладзі да 25 гадоў — 18,4 працэнта. Цікава, што ў адной з мінскіх ВНУ 3 працэнты студэнтаў выказаліся за чытанне лекцый толькі на беларускай мове.

69,7 працэнта лічаць, што ў рэспубліцы павінны быць дзве дзяржаўныя мовы — руская і беларуская. Ідэю дзяржаўнага двухмоўя найбольш актыўна падтрымліваюць прадпрымальнікі і бізнесмены (82,6 працэнта), ваеннаслужачыя (81,4 працэнта), пенсіянеры (74,1 працэнта), студэнты і навучэнцы (72,0 працэнта). Сярод моладзі ва ўзросце да 25 гадоў 71,4 працэнта рэспандэнтаў — за дзве дзяржаўныя мовы.

Істотна падзялілася думка народа Беларусі па пытанню ўвядзення ў рэспубліцы пасады прэзідэнта. Сёння менш як трэць (30,7 працэнта) падтрымліваюць гэтую палітычную інавацыю. Паўгода назад іх было 34,4 працэнта, год назад — 35,5 працэнта. Гэтыя людзі сцвярджаюць, што, толькі "абапіраючыся" на моцную ўладу, можна навесці элементарны парадак у Беларусі. Цікава, што сярод студэнтаў і навучэнцаў увядзенне прэзідэнцтва падтрымліваюць 45,8 працэнта, сярод моладзі да 25 гадоў — 35,9 працэнта. Супраць увядзення пасады прэзідэнта выказаліся 31,7 працэнта рэспандэнтаў (у маі 1993-га — 27,9 працэнта, у снежні 1992 года — 24,5 працэнта).

Астатнім апытаным было цяжка адказаць на гэта пытанне.

Ход палітычных працэсаў, актыўнасць вялікіх мас людзей у многім залежаць ад палітычных партый. Як паказаў сацыялагічны маніторынг, шэсць першых месцаў у "турнірнай табліцы" папулярнасці займаюць партыі левай арыентацыі. Бясспрэчны лідэр — партыя камуністаў Беларусі. Яе асноўны апанент — Беларускі народны фронт толькі на сёмым месцы. Яго папулярнасць прыкладна ў два разы меншая, чым у камуністаў. У Польшчы левыя сілы прыйшлі да ўлады пад лозунгам "Вярніце нам усё, што было". Гэтую ідэю падтрымліваюць вельмі многія жыхары Беларусі. У маладых людзей крыху іншыя палітычныя сімпатыі, чым у больш пажылых. У студэнтаў і навучэнцаў першае месца займае Партыя зялёных Беларусі (хаця тут, на маю думку, спрацаваў сіндром чакання), другое-трэцяе месцы падзяляюць палітычныя праціўнікі — Беларускі народны фронт і Рух сацыялістычнай арыентацыі "За дэмакратыю, сацыяльны прагрэс і справядлівасць". Камуністы толькі на восьмым-дзевятым месцы.

У моладзі праявіўся той жа сіндром чакання. Зусім нечакана на першае месца выйшла толькі што створаная Рэспубліканская партыя працы і справядлівасці.

А вось сярод палітычных лідэраў становішча больш дакладнае. З вялікім адрывам лідзіруе народны дэпутат Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Людзям імпаніруе яго барацьба з карупцыяй, за аднаўленне разбураных сувязей з Расіяй. Многія рэспандэнты падтрымалі сустрэчу А.Лукашэнкі з расстраляным Вярхоўным Саветам Расійскай Федэрацыі. Трэба адзначыць катастрафічнае падзенне рэйтынгу Станіслава Шушкевіча. Асабіста я не ведаю іншай краіны ў свеце, дзе старшыню дзяржавы падтрымлівае толькі дзесятая частка насельніцтва.

Сярод студэнтаў і навучэнцаў таксама наперадзе Аляксандр Лукашэнка, ён жа першы сярод моладзі да 25 гадоў.

Шмат іншых цікавых момантаў вызначыў маніторынг. На працягу апошніх двух гадоў падае падтрымка прыватнай уласнасці на зямлю. Большасць насельніцтва рэспублікі не падтрымлівае эканамічныя рэформы ўрада. Выказалася супраць прафесіянальнага парламента, супраць выбараў па партыйных спісах. Амаль палова ўпэўнена ў тым, што рэспубліка стаіць на мяжы сацыяльнага выбуху.

Вярхоўнаму Савету, Савету Міністраў вельмі важна прыслухацца да думкі беларускага народа і тэрмінова прыняць меры па вываду рэспублікі з жорсткага крызісу. Беларусь у трывожным чаканні...

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА — "Еўраньюс" — "Суперчэннэл" — "TV-5"

Брат Кастра – мафіёзі?

Рауль Кастра, брат кубінскага лідэра Фідэля Кастра, другі чалавек у краіне, можа аказацца замешаным у гандлі наркотыкамі.

Гэта вынікае з сакрэтных дакументаў, знойдзеных у "караля забойцаў" Пабло Эскабара, застрэленага нядаўна паліцыяй пасля пабегу з турмы.

"Рыбны дзень"

У Брэтані французскія рыбакі перакулілі два вялікія грузавікі з рыбай з Нарвегіі і Даніі. Затым яны пачалі бясплатна раздаваць "дары мора" ўсім, хто праязджаў па шашы.

Такім чынам рыбакі выказалі свой пратэст супраць імпарту ў краіну таннай рыбы.

Мафія – не бессмяротная. Нават у Неапалі

Італьянская паліцыя арыштавала больш як 40 чалавек у час аперацыі па выяўленню мафіі.

Большасці з іх будзе прад'яўлена абвінавачанне ў захоўванні і транспарціроўцы наркотыкаў. Аперацыя была праведзена ў наваколлі Неапаля і ў самім горадзе, які сёння з'яўляецца асноўным прыстанішчам "каморы".

Небяспечнае сонечнае святло

Група амерыканскіх даследчыкаў устанавіла, што страта азонавага слоя зямлі на 1 працэнт павялічвае рызыку захворвання ракам скуры на 5—7 працэнтаў.

Так, пяціпрацэнтнае штогадовае змяншэнне азонавага слоя над ЗША прыводзіць да павелічэння смяротнасці ад гэтай хваробы прыкладна на 4000 выпадкаў.

Асабліва адчувальная страта азонавага слоя ў высокіх шыротах. Над Санкт-Пецярбургам, напрыклад, яна дасягае 8 працэнтаў.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ

Дзяжурныя па выпуску: перакладчыкі С.КІРЫЕНКА, Д.ЛІТВІН, рэдактар П.СІМАНАЎ.

ПАДПІСКА-94

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ

Сёння, 10 лютага, пачынаецца падпіска на другі квартал гэтага года. На працягу месяца (а закончыцца падпісная кампанія 10 сакавіка) чытачы могуць вырашыць, якое перыядычнае выданне яны выберуць для сябе. Мы спадзяёмся, што з "Чырвонкай" застануцца яе старыя сябры, а таксама верым, што іх у нас стане больш. Толькі на працягу прайшоўшага квартала наш тыраж вырас на сотні экземпляраў.

Працуючы на свайго чытача, мы ўлічваем, што, перш за ўсё, "Чырвоная змена" застаецца адзінай нацыянальнай маладзёжнай газетай у рэспубліцы. І таму галоўнае месца ў ёй будуць займаць тэмы нацыянальнага адраджэння. Рубрыка "100 артыкулаў з гісторыі Беларусі", якая карыстаецца папулярнасцю ў чытачоў, атрымае свой працяг.

Мы жадаем таксама, каб "Чырвоная змена" несла як мага больш аператыўнай і сучаснай інфармацыі падпісчыкам. Той, хто сочыць за рубрыкамі "Дзевятае неба", напэўна, заўважыў ужо, як хутка інфармацыйна-рэкламнае агенцтва "ЧЗ-інфарм" з дапамогай сістэмы спадарожнікавага тэлебачання перадае "гарачыя" і сенсацыйныя навіны з розных кутоў планеты.

Мы імкнёмся, каб публікацыі "Чырвонай змены" былі карыснымі ў практычным жыцці. Таму і заведзены з гэтага месяца рубрыкі "Юрыдычная служба "ЧЗ", "Бізнес-клас", "Спытайце ў Наташы".

Для нас важна мець зваротную сувязь са сваім чытачом. Для яго думак заўсёды ёсць месца ў "Паштовай скрынцы". Разам з вядучай рубрыкі "13-е крэсла" ён зможа ўдзельнічаць у аналізе тэлепраграм Беларускага тэлебачання.

Дарэчы, аб тэлебачанні. Поўная праграма тэлеперадач, улічваючы 8-ы канал і Санкт-Пецярбург, па-ранейшаму будзе друкавацца ў газеце. А спецыяльныя паметкі ў ёй дапамогуць хутка знайсці час дэманстрацыі мастацкіх і мультыплікацыйных фільмаў.

Падпісны кошт на квартал 1440 рублёў. Наш індэкс 63129.

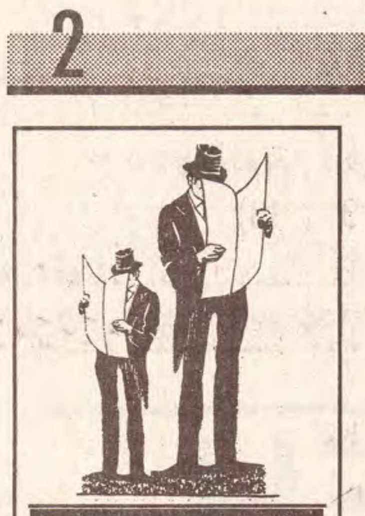

Бізнес-клас

Вядучая рубрыкі Вера ПАЛЯКОВА

Тэл. 68-28-52

Курс валют

Адзіны курс валют Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь:

1 долар ЗША — 7210
1 ДМ — 4101,70
1 фунт стэрлінг — 10 717,67
1 франц.франк — 1209,52
1 швейц.франк — 4913,46
10 яп.іен — 664,39
1 эстонская крона — 512,71
1 карбованец — 23 кап.
1 літоўскі літ — 1847,30
1 латвійскі лат — 12 431,03
1 расійскі рубель — 4,51

"Антырэклама" для бракаробаў

Сёння рынак запаланілі тавары, у тым ліку і беларускія, якія не адпавядаюць крытэрыям бяспекі і дабраякасці. У прадуктах першаснай неабходнасці, якія выклікаюць цяжкае харчовае атручванне. Для дзіцячых цацак прымяняюцца фарбы з высокім утрыманнем цяжкіх металаў. Тавары бытавой хіміі ўтрымліваюць рэчывы, небяспечныя для чалавека і навакольнага асяроддзя. Усё гэта, вядома ж, адбываецца з-за прававога вакууму, імкнення хоць нечым запоўніць рынак.

Нарэшце грамадзяне Беларусі атрымалі заканадаўчую базу рэгулявання адносін з дзяржавай у галіне аховы свайго здароўя: Закон Рэспублікі Беларусь "Аб санітарна-эпідэміялагічным дабрабыце насельніцтва". Ва ўзаемаадносінах грамадзян і дзяржавы прадстаўляюць уладу і забяспечваюць нагляд за выкананнем заканадаўства спецыялісты цэнтраў гігіены і эпідэміялогіі. З пачатку года работнікі такога цэнтра ў Мінску збіраюць доказы сувязі сваёй працы са здароўем дарослых і дзяцей і прадстаўляць іх у шэрагу іншых "дасягненняў" бракаробаў на выставе "Антырэклама", якая пачне сваю работу ў сталіцы 15 лютага. Тут спажыўцу пакажуць, што іншы раз пастурае ў крамы і што ён не павінен купляць, заадно павысяць яго юрыдычную адукацыю і навучаць распазнаваць якасць прадуктаў.

На выставу прапануюць тавары доўгатэрміновага захоўвання. Да 70 працэнтаў іх складаюць віна-гарэлачныя вырабы — у большасці сваёй з блізкага замежжа і малых айчынных заводзікаў, дзе кантроль не наладжаны. У Беларусі нават не наладжаны ўваходзячы кантроль, напрыклад, на мытні. 90 працэнтаў экспанатаў для выставы адабраны ў камерцыйным гандлі.

БЕЛІНФАРМ.

Малая прыватызацыя:

Чаму неабходны хуткія тэмпы прыватызацыі?

(Пачатак у № 10, 12 — 15).

Неабходна памятаць, што паніжэнне цэн і пашырэнне асартыменту тавараў і паслуг не адбываецца імгненна. Вельмі важна, каб у вашым горадзе было прыватызавана дастатковая колькасць муніцыпальных прадпрыемстваў сферы паслуг для стварэння канкурэнцыі паміж імі. Толькі тады вы зможаце адчуць пераважнасць прыватызацыі.

Акрамя таго, чым вышэй тэмпы працэсу прыватызацыі, тым менш негатыўнае ўздзеянне на грамадства і забеспячэнне асноўнымі таварамі народнага спажывання. Для таго, каб гарантаваць наяўнасць тавараў першай неабходнасці, некаторыя нядаўна прыватызаваныя магазіны будуць абавязаны прадаўжаць продаж асноўных прадуктаў харчавання. Вопыт паказвае, што не трэба баяцца перабояў у забеспячэнні таварамі першай неабходнасці.

Як будуць абаронены правы спажыўцоў ва ўмовах рыначнай эканомікі?

Канкурэнцыя — гэта залог вашай абароненасці. Для таго, каб выжыць ва ўмовах рыначнай эканомікі, уладальнік прыватнага магазіна павінен старацца прадаставіць вам самы шырокі выбар тавараў і паслуг па найбольш нізкай цане. Канкурэнцыя з'яўляецца гарантыяй таго, што ў спажыўца будзе магчымасць выбраць тое, што ён хоча, з разнастайнасці тавараў і паслуг, у адпаведнасці з яго густам і фінансавымі магчымасцямі.

У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам, пэўная частка прыбытку ад прыватызацыі накіроўваецца на патрэбы сацыяльнай абароны насельніцтва.

"ПАС" — палітыка-аналітычная служба

Выйсце з крызісу — новая сістэма

□ Андрусь ДЫЛЮК

Шырокавядомая камісія Вярхоўнага Савета на чале з неўтаймоўным дэпутатам нарабіла шмат шуму. Але, на жаль, належных высноў не зроблена. Справа не ў тым, каб злавіць дзесятак чыноўнікаў, якія злоўжываюць службовай пасадай. Найперш трэба адказаць на пытанне: чаму гэта яны робяць і што гэтаму спрыяе? І другое пытанне: як зрабіць так, каб яны гэтага не рабілі?

Каб нам лішні раз не займацца вынаходствам ровара, трэба зірнуць, як вырашаецца гэта праблема ў свеце. А ў цывілізаваных краінах даўно знойдзена выйсце. На першы погляд, для нас тут няма нічога новага, бо гэтыя словы мы ўжо чулі. Тут некалькі прынцыпаў: шматпартыйнасць, падзяленне ўлад, прафесійнасць у палітыцы, забарона дзяржаўным службоўцам займацца камерцыйнай дзейнасцю, дэклараванне даходаў урадаўцамі, кіраўнікамі і членамі іх сем'яў.

Найважнейшыя з гэтых прынцыпаў — падзяленне ўлад і прафесійнасць. Гэта значыць, павінен быць невялікі (для Беларусі дастаткова 100 чалавек) парламент, які б дзейнічаў на прафесійнай аснове. Дэпутаты пад час выканання сваіх паўнамоцтваў на працягу ўсяго тэрміну дэпутацтва не павінны мець іншых крыніц даходаў, акрамя дэпутацкай зарплаты, не павінны адначасова працаваць у іншым месцы. Паколькі на ўзроўні мясцовых Саветаў гэты прынцып рэалізаваць немагчыма, бо гэта будзе каштаваць вельмі дорага, акрамя таго, мясцовыя Саветы паказалі вельмі нізкую эфектыўнасць працы — трэба перайсці на муніцыпальную сістэму. Гэта прадугледжвае павышэнне статуса і значэння судовай улады. Таксама неабходна павысіць ролю сродкаў масавай інфармацыі і забяспечыць іх незалежнасць.

Такім чынам, на рэспубліканскім узроўні мы будзем мець усе чатыры ўлады: заканадаўчую, выканаўчую, судовую і сродкі масавай інфармацыі. На мясцовым узроўні — тры: выканаўчую, судовую, СМІ. Існаванне заканадаўчай улады на мясцовым узроўні па сваёй сутнасці абсурдна, бо немагчыма існаваць дзяржаве, калі ў кожным яе раёне сваё заканадаўства, а законы рэспубліканскага парламента можна адмяніць ці змяніць мясцовы заканадаўчы орган. Старшыню выканаўчага органа неабходна выбіраць усім насельніцтвам раёна тайным простым галасаваннем. У гэтай сістэме паляпшаецца кіраванне народнай гаспадаркай, бо здымаецца пытанне двайнога падпарадкавання.

Выбары ў парламент павінны праходзіць па партыйных спісах. Гэта аснова шматпартыйнай сістэмы. Але шматпартыйнасць — не самамэта, а сродак. Бо механізм функцыяніравання менавіта шматпартыйнай сістэмы па сваёй сутнасці антымафіёзны і антыкарупцыйны. Вы зірніце: наша шматпартыйнасць толькі становіцца на ногі, а ўжо колькі скандалаў прагучала! Палітычныя апаненты ўвесь час шукаюць кампрамат адзін на аднаго, бо яны зацікаўлены ў перамозе. Дэмакраты сочаць за камуністамі, тыя — за дэмакратамі. Незалежная прэса, зацікаўленая ў павышэнні накладу (тыражу), ганяючыся за сенсацыямі, будзе толькі спрыяць самаачышчэнню палітычнай сістэмы. А каб абвінавачанні не былі хлуснёй — для гэтага ёсць суд. У такой сітуацыі самі партыі будуць зацікаўлены ў чысціні сваіх радоў.

Шматпартыйная сістэма — гэта добрая альтэрнатыва панаванню карумпіраванай наменклатуры. Гэтая сістэма прывабная сваёй дэмакратычнасцю, бо не забараняе прымаць удзел у палітыцы нават тым самым наменклатуршчыкам. Ды і справа тут не ў зладзеях-наменклатуршчыках, а ў цяперашняй заганнай палітычнай сістэме, якая стварае крымінагенныя ўмовы, у якой адсутнічаюць механізмы стрымлівання негатыўных працэсаў. Цяперашнія зладзеі, трапіўшы ў новую сістэму, вымушаны будуць весці гульню па новых правілах, якія не дадуць болей злоўжываць службовым становішчам.

Менавіта для змены сістэмы, а не для прыходу новых людзей (хаця гэта не менш важна), і патрэбны новыя выбары (а іншага шляху няма). У Польшчы, Эстоніі — краінах, дзе больш як 3/4 насельніцтва падтрымлівалі "Саюдзіс" і Народны фронт, дзякуючы перамозе дэмакратаў адбылася перабудова і рэканструкцыя палітычнай сістэмы. Усё старое, што замінала, у выніку новых выбараў было адстаўлена. Але не для таго, каб быць выкінутым на сметнік гісторыі. У Польшчы былыя камуністы, стаўшы сацыялістамі, зноў на чале ўлады. А ў Літве на чале ўлады Бразаўскас са сваёй камандай. Такім чынам, мы бачым, што, калі змяняецца палітычная сістэма, павышаецца эфектыўнасць усіх органаў улады, у чыіх бы руках яны ні былі. Бо ў гэтым выпадку палітыка будуецца не на аснове тэарэтычных схем, а зыходзячы з рэалій жыцця. Вынікі поспехаў новай палітычнай сістэмы бясспрэчныя. Развіццё прамысловасці ў Беларусі значна вышэйшае, чым у Эстоніі і Польшчы, да таго ж у нас былі меншыя тэмпы зніжэння вытворчасці, але ўзровень жыцця ў Эстоніі ў тры, а ў Польшчы ў 10 разоў вышэйшы за наш (а ў Расіі з яе непаслядоўнымі рэформамі — у паўтара).

Улічваючы спецыфіку беларускага палітычнага жыцця, можна прагназіраваць, што найбольшую вагу будуць мець у парламенце Беларусі ў бліжэйшы час партыі цэнтрысцкага і сацыял-дэмакратычнага накірунку. Але пакуль дэпутаты не ўсвядомяць неабходнасць стварэння новай палітычнай сістэмы, замест адміністрацыйна-наменклатурнай цяперашняй, і не прымуць закон аб выбарах, крызіс будзе працягвацца.

Клічу ў сваю прафесію

Сумежная спецыяльнасць ніколі не перашкодзіць. Менавіта так думаюць у Віцебскім ПТВ-147 народных мастацкіх рамёстваў. Цяпер навучэнец, акрамя асноўнай, авалодвае тут дадатковай прафесіяй. Так, будаўнікі атрымліваюць дыпломы сталяра, цесляра, станочніка, рэзчыка па дрэве. Сакратар-рэферэнт акрамя справаводства ведае работу інспектара аддзела кадраў, валодае стэнаграфіяй, замежнай мовай, мае навыкі работы на камп'ютэры. Спецыялісты па сувенірнай прадукцыі вучацца вязанню, вышыўцы, ручному ткацтву, пляценню з саломкі.

Працай у майстэрнях кіруюць выпускнікі Віцебскага педінстытута — спецыялісты высокай кваліфікацыі. І, як вынік, навучэнцы ПТВ паспяхова ўдзельнічаюць у рэспубліканскіх выставах.

Фота Аляксандра ТАЛОЧКІ, БЕЛІНФАРМ.

Ці захавае расійскі ўрад курс на рэформы?

□ Аляксандр ГРАЧ

Пасля парламенцкіх выбараў, пачатку працы новага заканадаўчага органа ў Расіі адбыўся новы ўсплеск палітычных падзей, звязаных з фарміраваннем кабінета міністра, новай выканаўчай улады, якая ва ўмовах новай Канстытуцыі адыгрывае значную ролю ў грамадскім жыцці.

Важкасць кабінету міністраў надае і асоба Віктара Чарнамырдзіна — чалавека, якому ўдалося спалучыць рэфарматарскія памкненні Гайдара, Фёдарава, Шохіна, Чубайса і інтарэсы дырэктарскага лобі. Прэм'ер даволі ўдала будаваў адносіны з прэзідэнтам. Яму ўдалося стаць важным гарантам грамадскага спакою пад час бурных падзей мінулага года. Разам з тым В.Чарнамырдзін не перашкаджаў рэфарматарам, асабліва Я.Гайдару, несці асноўную адказнасць за стан эканомікі. Тонкая лінія паводзін расійскага прэм'ера забяспечыла яму даволі стабільнае месца ў вярхах выканаўчай улады. Гэта стала асновай для атрымання права на фарміраванне новага кабінета міністраў. Аднак плаўнасць азначанага працэсу была парушана лідэрамі рэфарматараў ва ўрадзе — Я.Гайдарам і Б.Фёдаравым.

Я.Гайдар стаміўся быць у становішчы палачкі-выручалачкі, пазітыў дзейнасці якой дастаецца таму ж В.Чарнамырдзіну і прэзідэнту. Стомленасць выклікана і застаўшайся апазіцыяй, што існуе да ўрада рэфарматараў у Нацыянальным банку Расіі. Нагадаем, што гэтая фінансавая ўстанова падпарадкоўваецца парламенту. І калі Я.Гайдар, Б.Фёдараў (міністр фінансаў) праводзілі жорсткую (паводле расійскіх мерак) палітыку абмежавання крэдытаў дзяржпрадпрыемствам, а значыць інфляцыі, то Нацыянальны банк, яго кіраўніцтва, лічыць, што такая палітыка неабавязковая і нават неапраўданая. Б.Фёдараў як міністр фінансаў вымушаны быў нават паставіць ультыматум: або ён на гэтай пасадзе, або гіперінфляцыя, да якой Расія падыдзе ўжо вясной у выніку дзейнасці Нацыянальнага банка. Ужо вядома, што прэзідэнт прыняў адстаўку Б.Фёдарава. Хаця В.Чарнамырдзін імкнуўся згладзіць супярэчнасці, аднак стала зразумела, што палітыка рэформ можа быць пахавана шляхам фінансавай дэстабілізацыі эканомікі і грамадства. Тэндэнцыі такога напрамку вызначылі заявы аб аб'яднанні грашовых сістэм Беларусі і Расіі, рашэнне аб будаўніцтве новага парламенцкага цэнтра. Усё гэта азначае ўдар па таму, што было зроблена тымі ж Я.Гайдарам, Б.Фёдаравым.

На Захадзе заявы Я.Гайдара і Б.Фёдарава зрабілі сваю справу. Зразумеў вынікі іх рэзанансу і прэзідэнт. В.Чарнамырдзін робіць павучальныя заявы аб тым, што альтэрнатывы рэформам у Расіі не існуе. Хаця зразумела, што за гэтымі заявамі хаваецца няпростая эвалюцыя прэм'ера. Думае і прэзідэнт. Усе гэтыя разважанні, выкліканыя імі дыскусіі ў расійскай прэсе сведчаць аб тым, што выбар пакуль не зроблены. А ён вельмі неабходны Вярхоўнаму Савету, ураду Беларусі, паколькі негатыўныя ацэнкі, дадзеныя рэфарматарамі аб'яднанню грашовых сістэм Беларусі і Расіі, ставяць пад сумненне план, задуманы ўрадам рэспублікі.

ПРАВІНЦЫЯЛЬНАЯ ХРОНІКА

Тона рублёў — усё яшчэ грошы

Тры з пяці папяровых машын прастойваюць на чашніцкай фабрыцы "Чырвоная зорка".

Не хапае сыравіны. З-за адсутнасці цэлюлозы выкарыстоўваецца макулатура, таму і якасць паперы — адпаведная. Цана яе, аднак, перавысіла ўжо 2 мільёны рублёў за тону.

Зубры мяняюць прапіску

У Налібоцкую пушчу перавезены першыя чатыры зубры. У бліжэйшыя дні сюды будзе дастаўлена яшчэ 10 гэтых рэдкіх жывёлін.

Перасяленне зуброў у межы Валожынскага лясгаса, якое прадпрынята для павелічэння пагалоўя гэтых "гаспадароў пушчы", ажыццяўляецца за кошт пазабюджэтнага фонду аховы прыроды Мінскага абласнога Савета народных дэпутатаў.

БелаПАН.

У "Рысы" — новыя абрысы

Мастацкая галерэя "Рыса", створаная пры Полацкім камбінаце будаўнічых матэрыялаў, справіла наваселле на адным з паверхаў спецыяльна пабудаванага дома.

Тут знайшлося месца і для майстэрань, і для выставачнай залы. Нядаўна Полацкае аб'яднанне мастакоў падвяло рысу зробленаму за мінулы год, наладзіўшы вернісаж, на якім экспанаваліся больш за трыццаць работ мясцовых мастакоў, у асноўным моладзі. Пераважаў на вернісажы стыль авангардызму.

Прайду па Абрыкосавай...

Ці не пра сённяшні Лепель спяваў у свой час Юрый Антонаў? Горад расце, з'яўляюцца новыя вуліцы, якіх, дарэчы, паводле звестак раённай газеты, усяго сто трыццаць.

Характэрна, што ім болей не прылепліваюць палітызаваныя назвы. А нараджаюцца Рабінавая, Цяністая, Бэзавая...

Уладзімір МІХНО.

Ці быць царкве ў горадзе?

АСІПОВІЧЫ. Тут працягваецца збор сродкаў на будаўніцтва новай царквы.

Многія прадпрыемствы, установы і арганізацыі горада пералічылі ўжо сродкі на гэтую патрэбную справу. Нямала грошай унеслі таксама прыватныя прадпрымальнікі ды самі вернікі. Але ў выніку даволі саліднай, па старых часах, сумы сёння не хапае нават на тое, каб закласці фундамент і распачаць будаўніцтва. Таму настаяцелю храма айцу Васілію не засталося нічога іншага, як звярнуцца да вернікаў з просьбай дапамагчы сабраць сродкі на царкву.

"Цэль пад намі. Кідай!"

Апошнім часам многія жыхары мікрараёна № 1, што ў Асіповічах, баяцца выходзіць вечарамі на вуліцы.

Уся справа ў тым, што з верхніх паверхаў дамоў падлеткі кідаюць прама пад ногі прахожых выбуховыя пакеты. Дзякуй Богу, што пакуль яшчэ нікому прама ў галаву не пацэлілі. Хутчэй за ўсё, пакеты "сплываюць" з вайсковых часцей, якія ёсць і ў горадзе, і ў раёне.

Іван СЦЯПУРА.

Малады? Пачакай!

Адна з праблем, якая найбольш трывожыць наша хворае грамадства, гэта, несумненна, беспрацоўе. Закранула яно і Старадарожскі раён. За мінулы год і за першы месяц сёлетняга грашовую дапамогу па беспрацоўю тут атрымалі некалькі дзесяткаў чалавек.

А найбольш церпіць моладзь Старадарожчыны. У самім райцэнтры за той жа прамежак часу толькі два чалавекі атрымалі пастаянныя рабочыя месцы.

Алесь МЯСНІКОЎ.

КІРМАШЫ

Кніг не засталося

□ Вера ПАЛЯКОВА, "ЧЗ"

Прыемна, што сёння, калі людзі аддаюць большую частку вольнага часу пошукам нечага прыдатнага для ежы, асноўная крыніца духоўнага пажытку — кніга, тым не менш, знаходзіць свайго пакупніка. Больш таго, як паказалі вынікі першага Мінскага міжнароднага кніжнага кірмашу, у наяўнасці сапраўдны дэфіцыт якаснай літаратуры. Арганізацыяй, ходам кірмашу задаволены ўсе ўдзельнікі. Але гэта вынікі маральнага кшталту. Што ж тычыцца бізнесу...

Не трэба тлумачыць, што выдавецтвы-ўдзельнікі перш за ўсё ставяць мэту не толькі абмяняцца вопытам, але і ўстанавіць новыя кантакты, знайсці салідных аптовых пакупнікоў, пашырыць рынак збыту сваёй прадукцыі. Выдавецтвы як з блізкага замежжа, так і беларускія, сёння толькі страчваюць ад размежаванасці, звужэння рынку як любое прамысловае прадпрыемства-вытворца. А разам з імі і чытачы. Як ні шкада, але зараз выдаваць навукова-папулярную, тэхнічную, дзіцячую, даведачную літаратуру нявыгадна: папера, друкарскія паслугі даўно каштуюць даражэй за інтэлектуальную працу. І вось замест кніг на паліцах у "Акадэмічнай кнізе" з'яўляецца антыкварыят, у краме "Навукова-тэхнічная кніга" — шырспажыў. Ад назваў "жудасцікаў" і дэтэктываў-баевікоў даўно стракаціць уваччу. Нехта сёння сумуе з-за таго, што хутка Беларусь увойдзе ў рублёвую зону і тады наш кніжны рынак запалоніць другарадная чытаніна расійскіх выдавецтваў. Дарэмна. Такога "дабра" і самі можам надрукаваць. А вось сапраўдная літаратура з Расіі з-за нявыгаднасці ўзаемаразлікаў паміж нашымі рэспублікамі трапляе ў краму зрэдку і толькі праз рукі перакупшчыкаў. У выніку кнігі становіцца, мякка кажучы, не па кішэні беларускаму чытачу.

Менавіта гэты аспект больш за ўсё засмучае супрацоўнікаў выдавецтваў, што прынялі ўдзел у кірмашы. Напрыклад, прадукцыя аднаго з буйнейшых у Расійскай Федэрацыі выдавецтваў "Северо-Запад" з Санкт-Пецярбурга нам добра вядомая. Ды хіба ж пашкодзіць узнаўленне былых шырокіх сувязей з тымі, хто, апрача фантастыкі і замежнай белетрыстыкі, выдае серыі "Бібліятэка рускай класікі", "Шэдэўры сусветнай літаратуры і культуры" і г.д. Ці возьмем выдавецтва "Большая Российская Энциклопедия". Больш за 12 найменняў даведачнай літаратуры, слоўнікаў, энцыклапедый прапанавала яно ў Мінску. Дарэчы, у апошні дзень кірмашу ўсё было літаральна змецена з прылаўка мінчанамі, нягледзячы на салідны кошт. Аднак пры яўным попыце на падобныя выданні выдавецтву не ўдалося заключыць ніводнага дагавору, як, зрэшты, і прадстаўнікам выдавецтва "Наука". Вось і будуць пастаўляць іхнюю прадукцыю мясцовыя латошнікі-перакупшчыкі ўтрая даражэй.

Было б несправядліва не адзначыць, што і ў Беларусі ёсць выдавецтвы, якія грэбуюць "літаратурай" кшталту "Эмануэль" і імкнуцца праз кніжныя кірмашы знайсці свайго чытача. Сярод іх — "Цівалі-STYLE". Мяркую, гэтая назва вам вядома, бо таксама завецца хакейная каманда, якую спансіруе выдавецтва. У ягоным арсенале літаратура па медыцыне і тэхніцы. Да прыкладу, такія выданні, як "Кардыялогія", "Біблія тэхнічнага забеспячэння", дапаможнік па праграміраванню на мове Clipper, які стане карысным для самых вопытных праграмістаў. Або своеасаблівы медыцынскі бестселер шведскага прафесара М.Братстрэма "Рэабілітацыя і ахова суставаў", што вытрымаў шмат выданняў і перакладаў.

Як і на любым, на кніжным рынку пануе прынцып: попыт нараджае прапанову. Попыт на сур'ёзную літаратуру павялічаны дэфіцытам у наяўнасці. Прапановы таксама ёсць. Толькі як абмінуць усе перашкоды на іхнім шляху да нас, чытачоў?

НЕРУШ

Спакуслівая дзічына,

або Пра нешта накшталт паляўнічай мафіі

□ Мікола АЎСІЕВІЧ

Напачатку прывяду вытрымку з калектыўнага ліста паляўнічых Глыбоцкага раёна: "Перакануча просім спыніць паляўнічую карупцыю і мафію ў нашым раёне, якая пачалася і бурна прыцягваецца з прыходам на пасаду дырэктара паляўнічай гаспадаркі Амяльяненкі І.М."

Прозвішча Ігара Мікалаевіча Амяльяненкі, як і яго не вельмі прывабныя папярэднія справы на ніве Глыбоцкай паляўнічай гаспадаркі, вядома ў шырокіх колах. Яшчэ ў канцы 1990 года рэдакцыя атрымала ліст М.У.Жалняровіча з г.Падсвілля, дзе, у прыватнасці, гаварылася пра кар'еру колішняга браканьера. Стаўшы гаспадаром паляўнічых угоддзяў трох раёнаў Віцебшчыны (Глыбоцкага, Пастаўскага і Докшыцкага), ён без згоды пярвічных калектываў змяніў межы паляўнічых дач, самыя багатыя на дзічыну ўчасткі замацаваў для палявання сваіх прыбліжаных, а іх ахову даручыў егеру У.В.Заблоцкаму, быламу лесніку, які за злоснае браканьерства ў свой час штрафаваўся. Менавіта гэты чалавек стаў гаспадаром Галубіцкай пушчы, дзе звычайна палююць І.Амяльяненка, кіраўнікі, іншыя адказныя работнікі, а таксама сябры дырэктара паляўнічай гаспадаркі,— даводзіў тады аўтар ліста.

Аднак у Глыбоцкім раёне на гэтыя трывожныя сігналы не прарэагавалі, знайшліся нават заступнікі і — справа заціхла. І вось у студзені 1993 года ў рэдакцыю раённай газеты "Веснік Глыбоччыны" звяртаюцца паляўнічыя Узрэцкай і Уцалоўскай дач з фактамі адстрэлу Амяльяненкам ласёў па спартыўных ліцэнзіях у зоне ўзнаўлення, дзе ўсялякае паляванне забаронена. Рэдакцыя газеты гэты сігнал выносіць на разгляд Прэзідыума райсавета БТПР. "Аднак дзеянняў ніякіх не адбылося",— паведамляюць яны.

Ідзе час, а супрацьстаянне паміж радавымі паляўнічымі-аматарамі і параўнаўча новай у сістэме добраахвотнага таварыства камерцыйнай, а, значыць, прафесійнай па сутнасці структурай, працягваецца. Апошняй кропляй аказаўся мінулагодні выпадак, калі позна вечарам на тэрыторыі ўчастка ўзнаўлення Залескай паляўнічай дачы групай паляўнічых былі затрыманы ў падазрэнні незаконнага палявання з выкарыстаннем службовага аўтатранспарту з асвятляльнымі прыборамі і наразной зброі І.Амяльяненка і В.Акуленка, дырэктар Падсвільскага завода харчовых прадуктаў. На гэты раз справа атрымала вельмі шырокую агалоску. Але... Пра нейкія меры ўздзеяння з боку абласнога ці рэспубліканскага саветаў БТПР да Амяльяненкі нікому невядома. Іх наогул не было. Асабліва здзівіла рэакцыя на выпадак у Глыбокім кіраўніцтва Прэзідыума Рэспубліканскага савета Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў. У размове з карэспандэнтам там заявілі, што выпадак з Амяльяненкам, гэта... помста за рашучую барацьбу апошняга з мясцовымі браканьерамі. Вельмі ж нечакана завяршылася гэтая амаль дэтэктыўная гісторыя.

Так, у ёй нямала сюжэтаў папулярнага літаратурнага жанру: працяглае цікаванне за блу- [illegible] на скрыжаванні лясных дарог экіпажаў дзвюх машын, бурнае высвятленне адносін паміж імі, узаемная праверка дакументаў. Затрымальнікі западозраных у браканьерстве старшыня мясцовай пярвічнай паляўнічай арганізацыі Е.Хахолка, член гэтага калектыву А.Качаноўскі і няштатны інспектар ДАІ А.Грыц усё ж завалодалі пуцявым лістом вадзіцеля "ўазіка", выпісаным на імя Акуленкі і прапанавалі парушальнікам для высвятлення ўсіх акалічнасцей накіравацца ў Глыбоцкі райаддзел міліцыі. Амяльяненка і Акуленка, здавалася, пагадзіліся, але, выехаўшы з лесу, збочылі ў адваротным накірунку.

Да адказнасці за грубае парушэнне Палажэння аб паляванні і паляўнічай гаспадарцы прыцягваўся толькі Амяльяненка. Удзел у незаконным паляванні Акуленкі быў перададзены на разгляд адміністрацыйнай камісіі аблвыканкама.

Праз нейкі час у ходзе далейшага расследавання высветлілася, што на момант затрымання мяркуемых браканьераў мелася ліцэнзія на адстрэл дзіка, выпісаная паляўнічтвазнаўцу Глыбоцкай паляўнічай гаспадаркі В.Сікору. У пуцёўку да яе былі занесены таксама прозвішчы Амяльяненкі і Акуленкі. Мала таго, у забаронены для палявання на капытных тэрмін быў атрыманы дазвол на адстрэл чатырох дзікоў, якія панадзіліся ласавацца збожжавымі, кукурузай і бульбай на палетках калгаса "17 верасня". І зроблена гэта, як канстатавалі спецыялісты, законна на аснове складзенага кампетэнтнай камісіяй акта аб патравах дзікамі калгасных сельгаскультур.

Чаму ж тады Амяльяненка і яго спадарожнікі не выкарысталі гэты "апраўдальны" дакумент на самым пачатку, а сваё ўзброенае з'яўленне ў забароненай для палявання зоне тлумачылі "рэйдам" па ахове ўгоддзяў?

Не буду браць на сябе ролю следчага. Адзначу толькі рэдкую аператыўнасць, з якой вынесены смяротны прыгавор чатыром дзікам. Могуць жа ў нас працаваць без звычайнага бюракратызму! Здзіўляе, праўда, што гэтая бурная дзейнасць не зарэгістравана ў кнігах уліку ўваходнай і зыходнай дакументацыі. Прытым, самы адказны подпіс паставіў начальнік аддзела аховы лясных і зямельных рэсурсаў Віцебскага абласнога камітэта па экалогіі А.Малашчанка, службовыя функцыі якога не датычаць дзікага жывёльнага свету.

Не бяруся разгадваць такія рэбусы. Не імкнуліся, відаць, дакапацца да ісціны і ў Глыбоцкім райаддзеле ўнутраных спраў. Крымінальная справа на Амяльяненку па факту незаконнага палявання спынена. Праўда, на аснове таго, што раней ён не прыцягваўся да судовай адказнасці.

"Глыбоцкай тэме" адведзена значнае месца таму, што наогул склалася трывожнае становішча ў "паляўнічым доме" рэспублікі. Спакушаюцца таннай дзічынай многія нашы суграмадзяне. Напрыклад, на Міншчыне ў папярэднім сезоне выяўлена 426 выпадкаў парушэння правілаў і тэрмінаў палявання. Да [illegible] суцяшацца гэтымі лічбамі, бо "прафесійны" браканьер, або яго калега з ліку маючых уладу і нават ахоўнікаў правапарадку і жывёльнага свету, рэдка трапляе ў гэты ганебны спіс. У выніку за апошні год пагалоўе ласёў у вобласці знізілася амаль на тысячу асобін. Такая ж тэндэнцыя назіраецца адносна дзікоў, аленяў, казуль, бброў. Апошні ўлік засведчыў, што ў паляўнічых гаспадарках Лагойскага, Мядзельскага, Любанскага, Слуцкага і Старадарожскага раёнаў нельга дазваляць здабычу дзікіх капытных. Прапанавалася нават на два гады спыніць у вобласці паляванне на ласёў. Але з гэтым не пагадзіліся шэраг лясгасаў, паляўнічых гаспадарак, райвыканкамаў. Больш таго, па хадайніцтву мясцовых улад і інспекцый па экалогіі абласны прыродаахоўны орган даў дазвол на адстрэл трох ласёў у Мядзельскім і шасці — у Слуцкім раёнах, дзе раней не былі ўзгоднены ліміты на іх здабычу. Ёсць меркаванне, што рабілася гэта адрасна для пэўных паляўнічых, ва ўсякім разе не радавых. Падобныя "патуранні" здараюцца і ў іншых месцах рэспублікі.

Шмат нараканняў у апошні час выказваецца ў адрас Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў — асноўнага карыстальніка паляўнічых угоддзяў. Стварэнне ў сістэме гэтай масавай грамадскай арганізацыі гаспадарча-разліковых гаспадарак, абласных паляўніча-рыбалоўных аб'яднанняў, рэспубліканскай асацыяцыі дзелавога супрацоўніцтва "Белпаляванне" (кіраўнік Э.Б.Банад) у нейкай ступені дапамагло выжыць таварыству ва ўмовах пераходу да рынку. За кошт развіцця замежнага паляўнічага турызму з'явілася магчымасць зарабляць валюту.

Нічога дрэннага ў гэтым, безумоўна, няма. Разумна наладжаны бізнес — выгада і паляўнічым і дзяржаве — уладальніку паляўнічай фауны. Вось толькі ацаніць яе цяжка: няма дакладнага ўліку здабытых іншаземцамі трафеяў. Затое да гэтай "залатой жылы" далучыліся розныя камерцыйныя фірмы, паляўнічыя гаспадаркі БТПР і Мінлясгаса, знешнегандлёвыя арганізацыі і нават Галоўнае гаспадарчае ўпраўленне Савета Міністраў рэспублікі. У той жа час праверка супрацоўнікамі ўпраўлення падатковых даследаванняў Мінфіна правядзення паляўнічых тураў для іншаземцаў выявіла вялікую колькасць розных парушэнняў у выглядзе своечасова не заплачаных падаткаў, штрафаў, няўлічаных матэрыяльных каштоўнасцей, атрыманых па бартэру.

Як бачым, не зусім прыстойная камерцыя зачапіла ўсе сферы паляўнічай гаспадаркі. Спакуса на дзічыну ўзрастае. Нагадаем, што не так даўно адзначаліся стабільнасць і пэўны рост колькасці найбольш каштоўных відаў дзікіх жывёл. За апошнія ж два гады ў некаторых паляўнічых гаспадарках іх пагалоўе знізілася напалову і нават на 70 працэнтаў. Сітуацыя сапраўды трывожная. І калі не прыняць радыкальных мер у вядзенні і арганізацыі паляўнічай гаспадаркі, наладзіць дзейсны кантроль за выкарыстаннем дзікага жывёльнага свету, то, хто ведае, ці будзе сэнс у недалёкай перспектыве адпраўляцца звычайнаму паляўнічаму-аматару ў лес па трафеі.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Катастрофа ў Іраку

Дваццаць сем чалавек загінулі і 10 паранены пры сутыкненні перавозіўшага іх грузавіка з цягніком недалёка ад Багдада.

Катастрофа адбылася ноччу з суботы на нядзелю на чыгуначным пераездзе ў 35 кіламетрах на поўдзень ад Іракскай сталіцы.

Суровая "Джэральдзіна"

500 тысяч чалавек засталося без прытулку з–за цыклону "Джэральдзіна", які пранёсся над Мадагаскарам у сераду.

"Цыклон стагоддзя", як тут празвалі "Джэральдзіну", знішчыў каля 70 працэнтаў пасеваў рысу — асноўнага прадукту харчавання малагасійцаў.

Падлодкі–шпіёны

Злучаныя Штаты Амерыкі на працягу дзесяцігоддзяў выкарыстоўвалі спецыяльна абсталяваныя лодкі, "сакрэтная місія якіх заключалася ў зборы на вялікіх глыбінях разведвальнай інфармацыі, якую немагчыма атрымаць ніякімі іншымі шляхамі", паведаміла газета "Нью–Йорк Таймс".

Падлодкі-шпіёны "палявалі" за патанулымі караблямі, падлодкамі, самалётамі, рознай зброяй, касмічнымі апаратамі і ядзернымі боегалоўкамі, а таксама за падводнымі кабелямі іншых краін.

Натуральнае – лепей

Доўга лічылася, што пластыкавыя дошчачкі для рэзкі агародніны і мяса на кухні намнога лепш, чым драўляныя. Гэта абвяргае дослед, праведзены ў адным з універсітэтаў Амерыкі.

Былі праведзены доследы з 7 пародамі дрэва і высветлілася, што дрэва на працягу 3-х мінут на 99,9 працэнта знішчае ўзбуджальнікаў інфекцыі. На дошчачках з пластыку мікраарганізмы "жывуць" больш.

Самазабойцы з бундэсвера

Паводле сведчання экспертаў з бундэсвера, колькасць самазабойцаў і спроб да самагубства сярод служачых бундэсвера ўзрасла ў параўнанні з 1993 годам адпаведна на 8 і 50 чалавек.

Эксперты шукаюць прычыны гэтага.

У падборцы выкарыстаны таксама паведамленні замежнага друку.

Ад Парыжа да самых да ўскраін

Ад Парыжа да самых расійскіх ускраін праз Германію, Польшчу, Беларусь праляжа скорасная чыгуначная магістраль. Да распрацоўкі яе 650–кіламетровага ўчастка па тэрыторыі Беларусі прыступілі супрацоўнікі рэспубліканскага інстытута "Чыгунпраект".

— У сваім намаганні цывілізавана ўехаць у Еўропу мы не адзіныя, — сказаў дырэктар дэпартамента чыгуначнага транспарту рэспублікі Анатоль Кляўцоў. — Грамадзяне еўрапейскіх дзяржаў таксама жадаюць дабрацца да Масквы, а ў перспектыве — да Уладзівастока як мага хутчэй і больш камфортна.

Гэтаму садзейнічае мадэрнізацыя чыгуначных пуцей. Яны даюць магчымасць развіваць хуткасць да 200 кіламетраў у гадзіну.

Нядаўна здадзены ў эксплуатацыю скорасны ўчастак Парыж—Берлін. Падрыхтавана праектная дакументацыя Берлін—Варшава. Сёння па прапанове краін Еўрапейскага таварыства Міжнародны саюз чыгуначных дарог звярнуў сваю ўвагу далей на Усход праз дзяржавы Садружнасці і Балтыі.

Мадэрнізацыя пуцей — толькі першая чарга праекта. Другім этапам стане будаўніцтва асобных скорасных ліній. З іх дапамогай чыгуначнікі спадзяюцца скласці дастойную канкурэнцыю аўтамабілістам.

Праекціроўшчыкі рэспублікі абяцаюць закончыць тэхніка-эканамічнае абгрунтаванне да канца гэтага года. Арганізацыю яго міжнароднай экспертызы ўзялі на сябе зацікаўленыя фірмы Германіі.

БЕЛІНФАРМ.

ПАДАРОЖНЫЯ НАТАТКІ

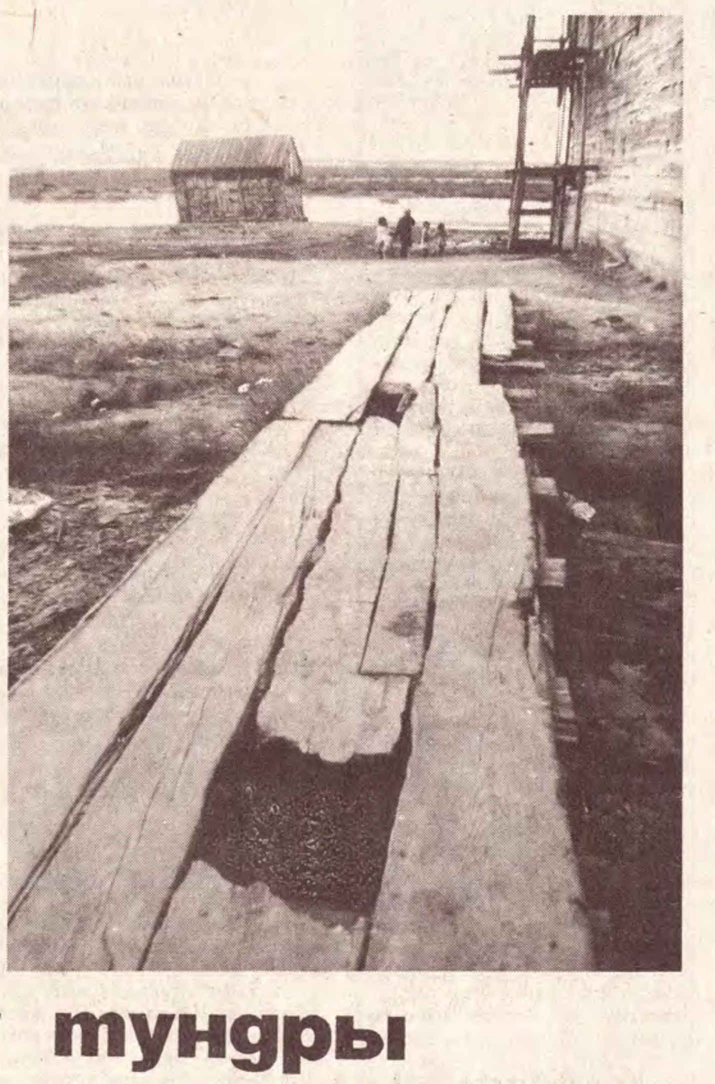

Жыццё ў тундры

У неабсяжных прасторах тундры, дзе вечная мерзлата наскрозь пранізвае матухну-зямлю, схаваўся пасёлак Усць-Авам, у якім усяго 15 дамоў. Насяляюць яго прадстаўнікі малых паўночных народаў далгане і нганасане. Звёў іх тут лёс насуперак нацыянальным і этнічным традыцыям. За іх вырашылі, як ім жыць і як ствараць "вялікую дружбу народаў". Сабраўшы ў Усць-Аваме аленяводаў, паляўнічых і рыбакоў, паспрабавалі ўнесці ў іх стогадовы ўклад новыя традыцыі братэрства і роўнасці. Але вынік аказаўся зваротным.

Аленяводства ў гэтым пасёлку выродзілася, ды і паляўнічыя ўжо не тыя. І калі ў кожнай сям'і ёсць ружжо — ім карыстаюцца ў якасці самаабароны. Адзіным даходным заняткам мясцовага насельніцтва засталася рыбалка. Добра яшчэ, рыба водзіцца ў паўночных рэках, і кормяцца ёю і людзі, і сабакі.

З надыходам змроку пасёлак быццам вымірае, але толькі на некаторы час. Цішыню бударажаць п'яныя оргіі і лаянка. Прыняўшы чарговую норму разведзенага спірту, мужы пачынаюць высвятляць адносіны з жонкамі. Дзеці ж, прабадзяўшыся па пасёлку амаль да раніцы, спрабуюць заснуць, прыхіліўшыся да мяшкоў з вугалем ці на ганку свайго дома. Спрэчка можа ўспыхнуць і з-за рознага веравызнання (нганасане — хрысціяне, а далгане — язычнікі), ды і наогул з-за любой драбязы. Нават прывыкшыя да ўсяго сабакі не звяртаюць увагі на частыя "разборкі". Бяссільны з імі справіцца і мясцовы ўчастковы. П'янства, якое зрабілася сапраўдным бедствам пасёлка, прыводзіць да яго вымірання, да знікнення яго культуры, традыцый, абрадаў.

Самае жудаснае тое, што пасталелыя дзеці ідуць па слядах сваіх бацькоў, нават не спрабуючы нешта змяніць у сваім жыцці.

Праўда, знаходзяцца адзінкі, якія вырашылі кінуць гэты пасёлак, сарваць з месца свае вялікія сем'і і паехаць куды-небудзь у тундру, каб жыць, як продкі.

Дай Бог ім выжыць!

Фота Георгія КАРАЛЁНКА.

КРЫМІНАЛЬНАЕ БЮРО

Калекцыянер — гэта смяротна небяспечна

Калекцыянер — гэта далёка не заўсёды ціхі, мірны, зусім бяскрыўдны для навакольных людзей чалавек, якім мы яго даволі часта ўяўляем. Вельмі часта — намнога часцей, чым гэта можа здацца на першы погляд, цяга да збірання перарастае ў манію. Маньяк–калекцыянер гатовы пайсці на ўсё, яго не спыняць ніякія маральныя перашкоды, калі ён ужо вырашыў павялічыць запас скарбаў. Часам, з прычыны тых ці іншых акалічнасцей, ён пазбаўлены магчымасці акінуць ганарлівым позіркам усё сабранае.

Пахваліцца іншым, нават самым блізкім, якімі каштоўнымі рарытэтамі ён валодае, — ні ў якім разе! Хіба што ў выпадку смерці ўладальніка ці яшчэ якога няшчасця яго калекцыю могуць убачыць іншыя людзі. Звычайна пасля смерці наследнікі з сумнымі тварамі ўсё прадаюць "з малатка", а гэтага толькі і чакаюць новыя орды збіральнікаў. Калекцыянер, прагна жадаючы валодаць шэдэўрам, гатовы на ўсё, нават на забойства. Гэта істота, у якой мала чаго ад чалавечага. Ён увесь у пагоні за новымі, спакуслівымі экспанатамі, гатоў плаціць любую цану.

Адной з першых, даволі падрабязна апісаных гісторый на гэту тэму з'яўляецца — калі зазірнуць у судовыя архівы — гісторыя бібліямана, страснага фанатыка — збіральніка кніг Іагана Цінуса. Ён нарадзіўся ў 1784 годзе непадалёку ад Дрэздэна ў сям'і пастуха. Кемлівы хлапчук вызначаўся рэдкай працавітасцю, ды і талентам Бог яго не абдзяліў: з адзнакай скончыў універсітэт у Вітэнбергу, стаўшы свяшчэннікам, атрымаў царкоўны прыход у Цюрынгіі.

4 сакавіка 1813 года ён быў арыштаваны. Падумаць толькі! Чалавек набожны, рахманы, пакладзісты, бацька пецярых дзяцей паўстаў перад судом, абвінавачаны ва ўчыненні двух забойстваў і ў спробе ажыццявіць трэцяе.

За год да гэтага з дапамогай жменькі вельмі моцнага тытуню, растворанага ў нейкім зеллі, ён давёў да беспрытомнага стану багатага лейпцыгскага купца Шміта, а затым забіў яго, каб выкрасці тры тысячы талераў. Яшчэ праз некалькі месяцаў у Лейпцыгу адбылося чарговае злачынства, вельмі падобнае на першае па некаторых дэталях. На гэты раз ахвярай забойцы стала даволі багатая ўдава, нейкая Кунбарт.

Злачынца, аднак, на гэты раз не паспеў выкрасці грошы. У гасціную зайшла служанка, злодзей збіў яе з ног, цяжка параніў. Яна добра запомніла твар бандыта — ім быў не хто іншы, як набожны пастар Цінус.

31 сакавіка 1814 года яго пазбавілі пастарскага звання і перадалі ў рукі грамадзянскіх улад. На думку суда, пастар пайшоў на злачынствы, паколькі яго ахапіла манія збірання рэдкіх кніг. Яго бібліятэка да моманту арышту налічвала звыш 17 тысяч тамоў. Натуральна, ні адной з іх ён не прачытаў, яму проста падабалася быць іх уладальнікам.

На свае грошы набыць іх ён не мог, што ж, давялося шукаць "датацыі" на баку.

Суд прыгаварыў яго да дванаццаці гадоў катаргі...

Галоўная дзеючая асоба наступнай гісторыі — дон Вінчэнтэ, манах з іспанскага горада Тэрагона. Пашнарыўшы ў манастырскай бібліятэцы і сабраўшы значную калекцыю вельмі рэдкіх выданняў, ён накіраваўся ў Барселону і адкрыў там краму антыкварнай кнігі, вядомую ўсёй чытацкай Еўропе. Дзіўны, аднак, тып кнігагандляра: збываў толькі не вельмі каштоўныя фаліянты. Затое як толькі ён ні хітрыў, што ён толькі не прыдумваў, каб вымантачыць у сваіх кліентаў вельмі рэдкія, па-сапраўднаму каштоўныя унікумы. Як і вышэйназваны Цінус, ён іх не чытаў, складваў у падвале вязанкамі, быццам дровы. Жыў вельмі сціпла. Час ад часу беднасць прымушала яго прадаваць даволі рэдкія выданні. Але вось што здзіўляе! Праз некаторы час яны зноў да яго вярталіся. Бо дон Вінчэнтэ проста забіваў сваіх кліентаў, каб вярнуць кнігі, з якімі не жадаў расставацца.

У 1836 годзе на аўкцыёне распрадавалі бібліятэку памёршага багатага адваката. Сярод збораў знаходзілася першае выданне паэтычных твораў Ламберта Пальмарце з Валенсіі, датаванае 1482 годам. Канкурэнту манахабібліямана — яго звалі Аўгуста Патсот — удалося набыць рэдкі экземпляр.

Праз тыдзень пасля аўкцыёну ў Барселоне адзін за адным загінулі дзесяць чалавек. Паліцыя была збіта з панталыку: ніводны з іх не стаў ахвярай абрабавання. Здзівіла следчых хіба толькі адна акалічнасць: усе загінуўшыя ў пазначаны тыдзень наведвалі антыкварыят шчаслівага ўладальніка набытага тома паэзіі Пальмарце.

Праз два дні запалаў дом уладальніка антыкварыяту. На папялішчы знайшлі астанкі Аўгуста з нажом у сэрцы. Западозрылі дона Вінчэнтэ, і не без падстаў: у час вобыску ў яго знайшлі злашчасную кнігу. Калі супраць яго было выстаўлена абвінавачанне ў смерці дзесяці чалавек, ён выказаў гатоўнасць прызнаць сябе вінаватым. Але толькі пры адной умове— няхай яму абяцаюць утрымліваць цэлай і недатыкальнай яго калекцыю на векі вечныя.

Самым страшным ударам, які абрушыўся на яго, і збіў напавал, была заява, зробленая пад канец следства яго абаронцам: кніга не з'яўлялася адзіным у свеце экземплярам. Уладальнікам другога такога ж экземпляра з'яўляецца Народная бібліятэка Парыжа.

Нават калі кат з сякерай набліжаўся да яго, дон Вінчэнтэ ўвесь час паўтараў, быццам да яго яшчэ не даходзіла тое, што ён пачуў: "Як? Мой экземпляр не адзіны? Не унікальны? Існуе яшчэ і другі? Але ж гэта недарэчна!".

Так што збіральнікі-маньякі, як відаць з апісанага, не заўсёды бываюць сціплыя, разважлівыя і з дзівацтвамі. Часам і ў ціхім балоце чэрці вядуцца...

По матэрыялах часопіса "Шпігель" падрыхтаваў Барыс САФРОНЕНКА.

Інфа-крым

На чужы каравай рот не разяўляй

Нярэдка многія людзі ў нас карыстаюцца прынцыпам: цягні ўсё, што дрэнна ляжыць. А за дзесяткі год Савецкай улады ў такіх вось "несуноў" з'явіўся яшчэ адзін прынцып: што агульнае — тое маё. Таму і крадуць у нас шмат з заводаў, камбінатаў, калгасаў... Выпадкі, прыведзеныя ніжэй, не з'яўляюцца выключэннем з гэтага правіла ці "закона".

Як паведаміў Леанід Мікалаевіч Шаўляўкоў, начальнік Бярэзінскага РАУС, ім даволі часта прыходзіцца сутыкацца з аматарамі "пакарыстацца" дзяржаўнай маёмасцю.

Так, нядаўна ў мясцовы РАУС звярнуўся старшыня калгаса "Вешаўскі" В.Б.Шпакоўскі. Ён паведаміў, што ноччу з малочнатаварнай фермы, што ў вёсцы Журоўка, знікла цяля. Міліцыя хутка выйшла на след злачынцы. Ім аказаўся грамадзянін Г., 1973 года нараджэння, жыхар вёскі Вешаўка. Навошта маладому хлопцу спатрэбілася гэтая жывёліна — пакажа следства. Адно можна сказаць упэўнена ўжо сёння: наўрад ці захоча ён паўтарыць калі-небудзь падобны "подзвіг".

З другога ж выпадку смяяцца і смех, і грэх. З студзеня ў РАУС звярнуўся старшыня калгаса "Любушанскі" Бярэзінскага раёна І.М.Ісаеў: з фермы ўкрадзены сасуд ДЮАР (дзе захоўваецца семя для асемянення жывёл). Каштуе ён зараз каля мільёна рублёў. Міліцыя знайшла "несуна". Ім аказаўся С., рабочы гэтага калгаса. На пытанне работнікаў праваахоўных органаў, для якой мэты яму спатрэбіўся гэты сасуд, С. адказаў, што збіраўся прыстасаваць яго пад самагонны апарат. Ну што ж, не запалала "вогненная вадзіца": міліцыя перашкодзіла.

Франц ЛЯВІЦКІ.

Інфа-крым

Дэпутат можа ўкляпацца

Ролю "крутога героя афганскай вайны" таленавіта выканаў малады аферыст, які здолеў на працягу дня ўцерціся ў давер'е спачатку да прастадушнай настаўніцы, імя якой Жанна, а потым і да яе бацькі — народнага дэпутата, старшыні адной з пастаянных камісій Талачынскага райсавета Валерыя Палячынскага.

Паабяцаўшы дастаць ільготны халадзільнік, абаяльны прахвост, які назваўся камандзірам узвода Віцебскага спецназа, узяў у шчыра сустрэўшай яго сям'і вялікую суму "зайчыкаў" і... быў "рады старацца".

Праваахоўныя органы вядуць актыўныя пошукі гэтага "героя нашага часу".

Суддзі таксама бегаюць ад правасуддзя

Як вядома, народныя дэпутаты Вярхоўнага Савета далі згоду на ўзбуджэнне крымінальнай справы і арышт народнага суддзі Першамайскага раёна Бабруйска Міхаіла Клопава і старшыні Барысаўскага народнага суда Эдуарда Храмянкова. Але, як аказалася, адна справа атрымаць згоду на арышт, зусім іншая — яго правесці.

Паводле наяўных звестак,правасуддзе аказалася ў цяжкім становішчы. Э.Храмянкоў пасля праведзеных вобыскаў апынуўся ў бальніцы з інфарктам, а яго калега па справе — М.Клопаў — знік у невядомым напрамку і знаходзіцца ў вышуку.

БелаПАН.

Інфа-крым

Дык што ж выбірае новае пакаленне?

Рэдакцыя раённай газеты "Запаветы Леніна", што ў Асіповічах, знаходзіцца на першым паверсе жылога 5-павярховага дома. А ў падвале, якраз пад рэдакцыяй, невядомыя падлеткі арганізавалі нешта накшталт прытона. Адгарадзілі з дошак утульны куточак, наслалі там падлогу, нацягалі матрацаў і... Адным словам, скончыліся іхнія "гульні" пажарам. Невядома пакуль, па якой прычыне ён узнік, хто яго ўчыніў. Гэтым зараз займаецца міліцыя. А вось рэдакцыя ад агню пацярпела: дэфармаваліся, пакрыліся трэшчынамі сцены, падлога таксама патрабуе рамонту. Ды і жыхары дома перажылі некалькі, мякка кажучы, не вельмі прыемных гадзін. Вось такія "забавы" ў сённяшніх маладых.

Іван СЦЯПУРА.

«Нотны аркуш»

№3 (238)

Вядучы — Вітаўт МАРТЫНЕНКА

Тэл. 68-29-26

Фанатэка

"MTV прапануе" "Дыска-свет. Выпуск 1" 2CD DSB Records, 1992

"Шаноўная рэдакцыя! Мне вельмі падабаецца ваш "Нотны аркуш". А асабліва ў ім — рубрыка "Фанатэка", якую я збіраю і падшываю здаўна. Нядаўна гэтая падшыўка дапамагла мне адказаць на пытанні аднаго з тэлеконкурсаў перадачы "Відзьма-нявідзьма" і выйграць шыкоўны прыз — двайны кампакт-дыск з запісамі танцавальнай музыкі. Я слухала яго ў сяброўкі, нам спадабалася, але пра выканаўцаў тых мы нічога не ведаем. Высылаю вам здымак гэтага выдання і спадзяюся на каментар", — гэтак напісала нам педагог з Гомеля Таццяна Ермаковіч.

Прызнацца, гэтыя 2 КД не падаліся нам дзівосткай, бо некалькі выпускаў такой серыі прадаюцца ўжо ў шэрагу мінскіх крамаў. Кожны выпуск складаецца з некалькіх класічных узораў дыска-музыкі і некалькіх новых шлягераў.

Класіка disco? Такое вызначэнне яшчэ нядаўна ўяўлялася абсурдным: маўляў, якую класіку могуць скласці шлягеры-аднадзёнкі? І ўсё ж, як і кожны жанр, disco вылучыла сваю класіку, свае эталонныя ўзоры.

Нам, выхаванцам савецкай таталітарнай сістэмы, ужо здаецца, што да класікі стылю disco будзе залічана вядомая нам прадукцыя ансамбляў "Boney M", "Eruption", "Silver Convention", "Baccara"... Але гэта толькі прыклады камерцыйнага поспеху. Сапраўдныя каралі стылю, якія распрацоўвалі ягоныя адметныя ўласцівасці, іншыя. Як ні дзіўна, нам яны таксама вядомыя, хоць мы таго і не падазраём (бо не акцэнтавалі на гэта ўвагу сродкі масавай інфармацыі). Прыгадаем іх хаця б па гэтым выданні, агульная працягласць праграмы якога — 2 гадзіны 1 хвіліна 45 секунд.

Першы КД гэтага двайніка і мае назву "12 Classic Disco Tracks". Распачынае яго кампазіцыя Карла Дугласа "Барацьба кунг-фу". Няўжо не прыгадваеце шырока распаўсюджанага тут у свой час лонгплэя балгарскага гурта "Сафія", які выконваў гэты гіт на мове арыгінала? Мова мовай, але ўсё ж патрабуецца і арыгінальнае выкананне. Тым больш, што, ведаючы "Сафію", мы зусім нічога не чулі пра Карла Дугласа.

Наступны твор таксама нам вядомы ў другасным выкананні: у 70-я гады польская фірма "Muza" закінула нам лонглэй заходне – нямецкага гурта "The Ratles" з песняй "Сорам, сорам, сорам". А, між тым, арыгінальнае выкананне гэтай кампазіцыі, якую прапанавала "Shirley And Company", істотна іншае.

Цэлы шэраг выканаўцаў цудоўна вядомы нам з друку, хоць чуць іх шырокаму слухачу наўрад ці даводзілася. Напрыклад, ансамбль "Gibson Brothers" (тут гучыць іхні твор "Куба"), "KC & The Sunshine Band" (слухайце кампазіцыю "Надыходзіць поўнач") ды адзін з пачынальнікаў дыска-стылю Джордж Мак Крэй (песня "Патанцуем, малая!"). Твор "KC & The Sunshine Band" "Прашу, не сыходзь" гучыць і ў другой частцы альбома, але ўжо ў выкананні новай зоркі — гурта "Double You".

Часам і масавы наш слухач трапляў пальцам у неба, далучаючыся ў 70-я гады да дыскакласікі: "Адсюль у вечнасць" Джорджо Морадэра запускалі ў тыраж вытворцы унікальнай прадукцыі — гнуткіх плытак, якія хоць і хутка прыходзілі ў непрыдатнасць, затое танна каштавалі; Аніту Уорд з песняй "Звіні, мой звон" данеслі да нашых вушэй балгарскія выдаўцы на зборным альбоме "Variety palette" (фірма "Балкантон").

Усё гэта, а таксама "Заўзятасць" гурта "The Flirts", "Танцуй" калектыву са складанай назвай "Disc-O-Tex The Sex-O-Lettes", "Народжаны для жыцця" Патрыка Гернандэса, "Мінулай ноччу дыск-жакей уратаваў маё жыццё" ансамбля "Indeep", "Дыска-тупанне" Гамільтана Баганона якраз і з'яўляецца класікай стылю disco.

Другі кампакт "12 Neo Disco Tracks" у сувязі з новымі часамі так званага "адчынення" нашага грамадства мог бы абяцаць сустрэчу хоць з чымсьці знаёмым, але такой сталася толькі "Машына кахання", якую стварыў гурт "Supermax" яшчэ ў 1977 годзе, і з твораў 90-х гадоў яна яўна выбіваецца, нагадваючы акурат настраёвую аўру класікі (там якраз творы перыяду 1974—1983гг.). Джой Нэгро, Марвін Гардэнс, Кэлі Мары, Фрэнкі Н'юклз ды іншыя неа-дыска-зоркі яшчэ толькі ідуць да нашага слухача і дойдуць яўна не ўсе (бо няма ўжо татальнага захаплення дыска-музыкай, як яшчэ дзесятак гадоў таму).

І апошняе слова пра фірму."DSB"— гэта "Deutsche Schallplatteh Gmbh Berlin", у назве якой вопытны філафаніст пазнае былую "гэдээраўскую" фірму "Amiga".

Праблема

1000000 $ на культуру. Чужую

Не так даўно па каналах Беларускага інфармацыйнага агенцтва прайшло паведамленне аб тым, што ў Савеце Міністраў была наладжана сустрэча з беларускімі кампазітарамі. Якраз напярэдадні іхняга чарговага творчага з'езду. На гэтым самміце, апрача іншых, абмяркоўвалася пытанне аднаўлення ў Беларусі сваёй фанаграфічнай прамысловасці.

"Праблему выпуску грампласцінак з творамі беларускіх кампазітараў сёння найбольш эфектыўна можна вырашыць шляхам заключэння дамоў з замежнымі фірмамі альбо стварэння сумеснага прадпрыемства. Пры гэтым будзе забяспечана фінансавая падтрымка з боку ўрада", — такія шляхі бачаць нашыя ўрадаўцы, каб вырашыць гэтую надзённую культурную задачу. Прынамсі, так яны сфармуляваны ў паведамленні адзначанага агенцтва пад назвай "Кампазітары знаходзяць падтрымку", якую перадрукавалі ўсе буйныя беларускія газеты.

Першае, што па-сапраўднаму радуе, дык гэта тое, што наладжванне выпуску грампрадукцыі ў Беларусі ўпершыню афіцыйна прызнаецца праблемай! Праўда, праблема гэтая вырашалася ў многіх краінах зусім па-іншаму, бо быў іншы падыход. Гэтая розніца вынікае з таго, што да тэхналагічных праблем культуры там падыходзяць не як да абцяжарваючага бюджэт мерапрыемства. У цывілізаваных краінах да грампрамысловасці падыходзяць як да часцінкі той жа народнай гаспадаркі, як да галіны прыбытковага бізнесу, як да інтэлектуальнага экспартнага тавару. Такі падыход дае магчымасць разгортваць сваю грампрамысловасць хоць на Кубе, хоць у В'етнаме. Што гэтыя краіны паспяхова і робяць...

У нас жа шукаюць, як бачым, свой "беларускі" шлях, які вось ужо некалькі дзесяцігоддзяў зводзіць да нуля ўсе нашыя амбіцыі ў галіне музычнага мастацтва, інтэграцыі яго ў еўрапейскі кантэкст. Гэты "шлях" прапануецца аднавіць і ў будучыні. Каб гэта ўсвядоміць, прапаную разам з кампетэнтным суразмоўцам зрабіць невялікія разлікі. Першае, што неабходна ведаць для адэкватнай ацэнкі сітуацыі — сабекошт аднаго дыска. Па кансультацыю па гэтаму пытанню звяртаюся да нашага старога знаёмага, бас-гітарыста "Уліса" Сержука Краўчанкі. Як вядома, "улісаўцы" выпусцілі дыскі як на расійскай фірме "Мелодыя", так і на "Польскіх награнях", рыхтуюцца да выпуску кампакт-дыска са сваёй чацвёртай праграмай.

Вось на якія акалічнасці звярнуў увагу Сяржук: "Магу сказаць адназначна, што сёння расійскія фірмы прапануюць свае паслугі па вырабу кампакт-дыскаў, вінілавых кружэлак па больш танных цэнах, чым у Польшчы ці на Захадзе наогул. Мы, напрыклад, дакладна ведаем, што сабекошт аднаго кампакта там складае 3,5 амерыканскага даляра. Вось і падлічыце, колькі грошай прыйдзецца выкласці нашым музыкам на выданне кампакт-дыска, калі мінімальны тыраж, за які яны згодны ўзяцца, — 10 тысяч паасобнікаў".

Так, за мінімальны наклад беларускага кампакт-дыска прыйдзецца выкласці 35 тысяч даляраў! Ну, а калі нашыя дыскаграфічныя планы (а мы ў "Нотным аркушы" пра іх не раз распавядалі) выльюцца ў выпуск мінімальнай колькасці — 30 найменняў кампакт-дыскаў, дык гэтая акцыя абыдзецца нашым падаткаплацельшчыкам амаль у мільён амерыканскіх даляраў. І гэткія падарункі плануюцца нашымі ўрадаўцамі кожны год! А ці не больш мэтазгодна аддаць іх на стварэнне сваёй базы па вытворчасці грампласцінак і кампакт-дыскаў?

"Цэны, канешне, уражваюць, — працягвае Сяржук Краўчанка, — але да іх трэба прызвычаіцца. Што ж датычыць заявы аб падтрымцы нашай культуры, дыскаграфіі, дык, на маю думку, гэта трэба рабіць так, каб сродкі ішлі па прамому прызначэнню. У дадзеным выпадку, беларускае Міністэрства культуры збіраецца рабіць інвестыцыі ў чужую культуру, эканоміку. Збіраецца траціць даляры, якія так патрэбны для стварэння сваёй дыскапрамысловасці. Ну а нам, у такім выпадку, наканавана быць вечнымі жабракамі, як у культурным, так і ў эканамічным сэнсе".

Зразумела, калі і з'явяцца такія дыскі ў беларускіх крамах, дык па коштах, якія будуць суадноснымі з курсам беларускай валюты да даляра. Думаю, што гэты курс зробіць амаль недасягальным для асноўнай масы пакупнікоў такі беларускі дыск.

Да таго ж, выклікае пэўныя сумненні штучнае абмежаванне музычнай палітры Беларусі тэрмінам "беларускія кампазітары". А што ж рабіць, дзе пісаць і выдаваць сваю музыку джазменам, рок-музыкантам, бардам? Па старой "застойнай" завядзёнцы гэтае абмежаванне можа азначаць толькі адно: калі ты не сябра Саюза кампазітараў, калі твой калектыў не мае адпаведнай шыльды — пра сольны дыск і не думай... Ну а папулярнасць сярод пакупнікоў грампрадукцыі "коркамі" не купіць, і ганаровыя званні не заменяць прывабных мелодый, творчага пошуку і прафесійнага выканання. Карацей, ёсць вялікія шанцы таго, што гэтыя "залатыя" дыскі могуць папоўніць пыльныя паліцы з залежалым таварам. Ну а працяг гэтай "песні" вядомы: "Каравул! Беларуская музыка не карыстаецца попытам! А калі такая справа, дык і добра, што не пабудавалі свой завод па вытворчасці грампласцінак і кампакт-дыскаў. Столькі даляраў зэканомілі дзяржаве!".

Мне ж гэтыя доўгія дыскусіі аб лёсе цэлай галіны прамысловасці, нерашучасць, нежаданне браць лёс у свае рукі, нагадвае сумную гісторыю ўсталявання ў краіне сваёй фінансавай сістэмы і талера. Тое ж нежаданне жыць сваім розумам, тое ж спадзяванне на спрыт "чужога дзядзькі" і тая ж... правінцыяльнасць і нарастаючая непавага да сябе ў свеце.

Анатоль МЯЛЬГУЙ.

НА ЗДЫМКУ: найбольш шырока беларускія дыскі выдаюцца пакуль толькі за мяжой.

Фота Сяргея БРУШКО.

Тамаш ЛЯШОНАК

РЭКЛАМА ПАДВЯЛА

Пакуль хадзіла
жонка ў краму,
каб на талон
прыдбаць віно,
Лявон заўжды
глядзеў рэкламу:
яму экран – у свет акно.
Ішла пра моды
там размова,
пра "Холдзінг-цэнтр" –
жыццёвы рай,
пра фірмы "Сэлдан"
і "Дайнова",
чый поспех льецца
цераз край.
А людзі ўсе,
па той рэкламе,
жывуць –
як тлустыя каты:
–Рабіце бізнес, –
кажуць, – з намі!
Яшчэ й цалуюцца
пры тым...

Прыйшла аднойчы жонка
з крамы,
Лявон пацiснуў ёй руку,
сказаў:
– Рабіце бізнес з намі! –
і сціпла цмокнуў у шчаку.
Тым,
што далейшая гаворка
пайшла не так,
як ён хацеў,
расчараваўся вельмі горка:
– Ты што,
Лявонка, звар'яцеў?
Забыцца прыйдзецца
на п'янку, –
сказала жонка, – балазе,
што зможам Янку
наліць шклянку,
як заўтра дровы прывязе...
Рэклама – гэта,
кажуць людзі,
да справы
першы кіламетр,
ды й цалавацца
потым будзем,
калі дагонім
"Холдзінг - цэнтр".

ГАРЧЫЧНІК

Мікола КАПЫЛОВІЧ

ФАРГЕЛЕТ

Некалі, у хрушчоўскі час, да нас у вёску прыехаў з раёна лектар прачытаць лекцыю. У клуб прыйшло некалькі калгаснікаў, найбольш старых дзядоў, каб паслухаць разумнага, як яны думалі, чалавека. Лектар доўга распінаўся на трыбуне, сыпаў фактамі і лічбамі, заклікаў сеяць кукурузу не толькі на палетках, сотках, але і на балотах, каб дагналі і перагналі Амерыку па надоях малака. Нарэшце, ён змогся, скончыў сваю гаварыльню і кінуў позірк на дзядоў:

— Пытанні ёсць?

— Ёсць адно, — падняўся з пярэдняй лаўкі дзед Нічыпар. — Скажы, начальнік, што значыць слова «фаргелет»?

Лектар ад нечаканага пытання разгубіўся:

— Што, што вы спыталі?

— Растлумачце мне слова «фаргелет», — паўтарыў дзед.

— Не ведаю, — пачырванеў і аж успацеў лектар. І сам спытаў у старога Нічыпара: — Дзе ты, дзед, такое слова падчапіў? Замежнае яно нейкае, чужое. Капіталістычнае.

— Не пачуў яго, а ўбачыў, — пачаў тлумачыць той. — Паехаў я быў летась у горад да сына. Заехаў і пайшоў на пошту, каб адбіць старой тэлеграму. Маўляў, я ўжо ў горадзе, на месцы і нічога кепскага ў дарозе са мною не здарылася. Пераступіў парог гэтай пошты і бачу на шкляных дзвярах, за якімі пасылаюць тэлеграмы, напісана «Телеграф». Заходжу за гэтыя шкляныя дзверы, зіркаю на іх з другога боку і бачу другое слова на шкле дзвярэй «фаргелет». Дык што ж значыць гэтае другое слова, начальнік? Растлумачце мне, — наступаў дзед.

Лектар зусім разгубіўся.

— Не ведаеш! — узрадаваўся стары Нічыпар, што загнаў сваім пытаннем у кут раённага лектара. — А я вось ведаю. Гэта тое ж самае слова «тэлеграф», толькі чытаць яго трэба наадварот, не з пачатку, а з канца, ззаду наперад.

Усе ў клубе зайшліся ад рогату.

Нядаўна ў яшчэ горшае становішча, чым той раённы лектар, трапіў я.

Неяк у нядзелю зайшоў да мяне ў кватэру сусед і кажа:

— Ты адукаваны чалавек, пісьменнік і журналіст. Растлумач мне, што значыць словы «Прэс-Х», «Сілікон», «Імпэкс», «Фудзіо», «Антарэкс».

Доўга я ламаў галаву, думаў, але адказу так і не знайшоў.

— Не ведаю, — шчыра прызнаўся яму і спытаў. — Дзе ты, сусед, такіх слоў нахапаўся? Замежныя яны нейкія.

— Ха! — узрадаваўся ён, што мяне падкузьміў. — Не замежныя яны, а нашы маладзечанскія. У нас прыдуманы. Хадзем у горад і я пакажу табе гэтыя словы.

І мы пайшлі. Наблізіліся да першага гастранома. Да яго прытуліўся з боку гарадскога парку кіёск, падобны на шпакоўню. Гэта малое прадпрыемства, у якім прадаюць марожанае. Аздабляе яго шыльда «Сілікон».

— Ну, растлумачце мне, што азначае гэтае слова, гэтая назва? — насядаў на мяне сусед. Прабег я вачыма па гэтай шыльдзе і так, і гэтак, прачытаў спераду і ззаду — сапраўды, загадка. Нават у слоўніку замежных слоў такіх тэрмінаў не сустракаў.

— Не ведаю, — зноў паўтарыў я.

— Давай, — параіў сусед, — у гаспадара гэтага кіёска спытаем.

Усунуў я галаву ў акенца гэтай «шпакоўні». Там, у цемры, сядзеў малады мардаты хлапец і пыхкаў дарагой цыгарэтай. Пытаюся ў яго:

— Дзе, скажы, вы ўзялі такую мудрагелістую назву для свайго прадпрыемства?

Хлопец тыцнуў пальцам у столь:

— У небе.

Бач, не на зямлі, а на небе нараджаюцца новыя словы і назвы для камерсантаў. Аказваецца, яны карыстаюцца касмічнай мовай, а мы не ведаем і дудзім пра сваю родную, беларускую!

Рушылі далей і спыніліся ля двух кіёскаў: «Імпэкс» і «Інтарэкс». Зірнуў я то на адну шыльду, то на другую і ў мяне закружылася галава, не магу зразумець: адна гэта назва ці дзве? Зліліся яны ў вачах, здваіліся. Звяртаюся да прадаўшчыц гэтых прадпрыемстваў:

— Што значаць гэтыя назвы?

Маўкліва паціскаюць плячыма.

Ішлі мы, ішлі па вуліцах горада і зайшлі аж да самага чыгуначнага вакзала. Тут гэтых кіёскаў, што ластаўчыных гнёздаў. Адны прызначаны для продажу кветак, а гандлююць у іх цыгарэтамі. І наадварот. Падыходзім да «Бомара». Зноў пытаюся ў белакосай камерсанткі пра адно і тое ж. І адказ такі ж:

— Не ведаю.

Вяртаемся з суседам дамоў з гэтага спецыфічнага падарожжа па горадзе. Па дарозе ён усё мяне падколвае?

— Ну, што, грамацей, пасадзіў я цябе ў галош?

Я змаўчаў. І раптам прыгадаў дзеда Нічыпара з нашай вёскі, які «зрэзаў» у тыя далёкія гады ў клубе лектара з раёна. Шкада, што ён даўно памёр. Вось бы была пацеха, калі б дзед цяпер прайшоўся па нашым горадзе і прачытаў усе гэтыя шыльды малых прадпрыемстваў. Тады б ён па веданню мовы паклаў бы на лапаткі не тое, што нейкага там раённага лектара, а ўсіх знакамітых акадэмікаў мовазнаўства з вядомымі ва ўсім свеце імёнамі.

З Юрасёва куфра

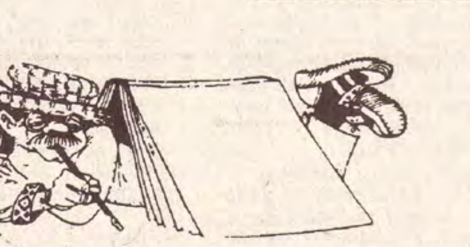

— Цэлыя два месяцы ты не можаш вырашыць, якую машыну купіць. А мне прапанаваў выйсці замуж праз тры дні пасля знаёмства!

— Разумееш, Эльза, пакупка машыны — справа сур'ёзная.

***

— Куды ты накіраваўся?
— У вясельнае падарожжа.
— А дзе твая маладая жонка?
— Мы эканомім: яна засталася дома.

***

— Мы жанатыя першы дзень, а ты са мной ужо сварышся.
— Але я чакала гэтага цэлыя два гады...

***

Пасля вяселля жаніх прызнаецца нявесце:
— Дарагая, я яшчэ не ўсё табе расказаў пра сябе... Я плачу аліменты на дваіх дзяцей.
— Нічога страшнага, дарагі, я ж таксама атрымліваю аліменты на дваіх дзяцей.

***

Жанчына звяртаецца да прыватнага сышчыка:
— Я хачу, каб вы ўважліва сачылі за маім мужам і гэтай жанчынай. Потым паведаміце мне, што яна ў ім знайшла.

***

У дзень імянін мужа жонка гаворыць яму з другога пакоя:
— Ты не ўяўляеш, які цудоўны падарунак я купіла табе на імяніны.
— Пакажы.
— Пачакай, я зараз яго апрану.

Каб не грымела...

Загадчык клуба малады камуніст піша пісьмо ў Амерыку свайму дзядзьку:

— Дарагі дзядзька, жывём мы культурна і заможна. Паспяхова будуем камунізм і выхоўваем новага чалавека. Дачка мая працуе ў калгасе даяркай, а сын вучыцца на механізатара шырокага профілю. У нас у кожнай хаце гарыць лямпачка Ільіча і грыміць радыё.

Дзядзька адказвае пляменніку:

— І мы таксама жывём культурна і заможна. Таксама выхоўваем чалавека, толькі дзелавога. А камунізм ужо амаль што пабудавалі. Сын мой працуе на заводзе галоўным канструктарам, а дачка — у тэатры балерынай. Праўда, лямпачкі Ільіча ў нас ужо не гараць, мы замянілі іх неонавымі: не так вочы слепяць. А радыё даўно выкінулі... каб не грымела...

Віктар ДАЙЛІДА.

ХАТНІ ЭКРАН

■ 10, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Складчына.
8.30. Пад купалам Сусвету.
8.40. Надвор'е.
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. Фільм-канцэрт.
◆9.25. "Ніхто, акрамя цябе".
10.15. Тэленарыс.
10.45. Зінаіда Мажэйка. "Крывыя вечары".
11.30. "Канцэрт-вальс".
12.05. "Успаміны Барыса Пастэрнака". Д/ф.
13.30. Навіны.
◆13.40. "Сад жаданняў".
15.15. Фільм-канцэрт.
15.45. Іван Мележ і яго раман "Людзі на балоце".
• 16.15. "Аліса ў Краіне цудаў".
16.45. "Папараць-кветка". Шоу-вікторына.
17.50. Складчына.
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Зачытайце маё пісьмо...
19.05. Роднае слова.
19.35. Сустрэча з дырэктарам Магілёўскага аўтазавода А.А.Бунасам.
20.00. Новыя вершы У.Марука.
20.15. Пазіцыя ўрада.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Надвор'е.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
Пасля заканчэння –
◆"Ніхто, акрамя цябе".
"Аб'ектыў-тэатр" на Міжнародным фестывалі ў Карлсруэ.

Канал "Астанкіна"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 24.00. Навіны.
8.20. "Купанне бабулі". Падарожжа ў часе.
◆8.40. "Проста Марыя".
9.30. Канцэрт хору імя М.Пятніцкага.
10.00. "Гарадскі эцюд". Д/ф.
10.10. ...Да 16 і старэйшым.
10.50. Прэс-экспрэс.
◆11.20. "Фантазія".
12.30. На шляху да Уэмблі.
◆13.30. "Гарачаў і іншыя".
14.25. Прадпрымальнік.
• 15.20. "Хітрыкі Рамзеса".
15.45. Канцэрт ансамбля "Казацкая вольніца".
16.10. ...Да 16 і старэйшым.
16.50. Тэхнадром.
17.25. Лабірынт.
17.50. Дакументы і лёсы.
18.00. Надвор'е.
◆18.05. "Проста Марыя".
19.00. Федэрыка Феліні.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.35. Надвор'е.
20.45. Лато "Мільён".
◆21.25. "Твін Пікс".
22.20. Тэле–шоу "50 х 50".
23.35. Аўта-шоу.
0.20. Прэс-экспрэс.
0.30. На шляху да Уэмблі.

Канал "Расія"
6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.30. Новая лінія.
9.10. А.С.Пушкін. "Яўгеній Анегін".
9.50. "Блакітны агеньчык" на Шабалаўцы.
◆11.50. "Санта-Барбара".
12.40. Сялянскае пытанне.
◆13.25. "Ганна Карэніна". 2-я серыя.
14.30. "Гарадок". Пацяшальная праграма.
14.55. Паралелі.
15.10. Там-там навіны.
15.25. Студыя "Рост".
15.55. Новая лінія.
16.40. Будні.
17.25. Айчына мая.
17.55. Я – лідэр.
18.15. Сам сабе рэжысёр.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Экспацэнтр прадстаўляе.
20.35. Навагодні атракцыён-94.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. Навагодні атракцыён-94.

Санкт-Пецярбург
• 8.05. "Мой любімы час".
9.15. Нямецкая хваля.
9.45. Залаты павучок.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. Фільм-канцэрт.
11.30. Інфарм-ТБ.
11.40. "Фантазія". Музфільм.
12.00. "Маналог пра Пушкіна". Д/ф.
12.50. "Вскую прiскорбно". Д/ф.
13.00. Памяці паэта прысвячаецца...
14.30. Інфарм-ТБ.
14.40. Дамашні ўрок.
15.10. Пакінь цікаўнасць натоўпу...
15.50. Г.Свірыдаў. "Мяцеліца".
16.25. Адказы на пісьмы.
17.15. "Кінаўспаміны. Спадчына". Д/ф.
18.05, 20.45, 1.25. Музычны момант.
18.10. Вялікі фестываль.
18.30. Інфарм-ТБ.
18.55. Гістарычны альманах.
19.40. Спорт, спорт, спорт...
20.00. Сёння.
20.40. Тэлемагазін.
◆20.50. "На парозе ночы".
21.40. Без назвы.
21.55. Вячэрні звон.
22.40. Ваш стыль.
22.45. Інфарм-ТБ.
23.05. Вячэрні звон.
0.05. "У зімовую ноч".

8-ы канал
◆18.00. Шматсерыйны фільм "Карусель". М/ф "Вялікая кітайская сцяна" з серыі "Аміга і яго сябры".
◆18.35. Паліцэйскі серыял "Хіл Стрыт Блюз". "Ніхто не дасканалы".
19.20. "З Вільні".
19.30. Вяртанне ў будучае.
20.05. Д/ф "Мінск".
◆20.25. "Лёс".
• 21.10. Мульфільмы У.Дыснея.
21.15. "Ля афішы".
◆21.50. "Трыумф Шэрлака Холмса".
23.10. Праграма відэакліпаў.

■ 11, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Фільм-канцэрт.
9.00. І.Мележ і раман "Людзі на балоце".
◆9.30. "Ніхто, акрамя цябе".
10.15. Пяць зорак.
11.15. Тэленарыс.
12.20. Пазіцыя ўрада.
12.35. "Баль Аляксандра Малініна".
13.00. Навіны.
13.40. Дзелавая хроніка.
◆13.50. "Прынц-прывід".
15.10. "Я ўбачыў звера". Д/ф.
16.15. Фестываль-конкурс імя Агінскага ў Смаргоні.
17.15. Вёска і людзі.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Аб'яднанне "Віцебскдрэў".
19.30. Беларускія музычныя весткі.
19.50. Рок-айленд.
20.20. У добры шлях, Алімпіяда!
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Надвор'е.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.Пасля заканчэння:
◆"Ніхто, акрамя цябе".
◆"Сезар і Разалі" (Францыя).

Канал "Астанкіна"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 24.00. Навіны.
• 7.45. Мульфільм.
◆8.20. "Пакуль б'е гадзіннік".
9.50. Канцэрт.
10.20. Амерыка з М.Таратутам.
10.50. Прэс-экспрэс.
11.20. "Гутаркі пры ясным месяцы".Спектакль.
13.25. Кінафестываль "Год карэнных народаў свету".
14.25. Прадпрымальнік.
14.55. Бізнес-клас.
15.10. Народныя мелодыі.
◆15.20. "Пакуль б'е гадзіннік".
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. Навіны культуры.
17.40. Чалавек і закон.
18.10. Надвор'е.
18.15. Амерыка з М.Таратутам.
18.45. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.35. Надвор'е.
◆20.45. "Твін Пікс".
21.45. Чалавек тыдня.
22.05. Пасля прэм'еры. П.Штайн.
22.35. Акадэмія. Забаўляльная праграма.
23.05. Музагляд.
23.45. Праграма "Х".
0.20. Прэс-экспрэс.
0.30. Пляцоўка агляду. Сяргей Крылоў.

Канал "Расія"
6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
6.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
6.30. Формула-730.
7.00. Не быць дыназаўрам.
7.20. Час дзелавых людзей.
7.50. Паехалі.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.30. "Настальжы" –музыка ўсіх пакаленняў.
9.20. А.С.Пушкін. "Яўгеній Анегін".
9.50. Зваротны адрас.
10.20. Новая лінія.
◆10.50. "Санта-Барбара".
11.40. Тэлевізійны тэатр Расіі. Ж.Сімянон. "Да самай сутнасці". Частка 1-я.
12.35. Тэлегазета.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.25. Ж.Сімянон. "Да самай сутнасці". Частка 2-я.
14.20. Непазнаны Сусвет.
14.50. Бізнес у Расіі.
15.20. Там-там навіны.
15.35. Іран: мінулае, сённяшняе і будучае.
16.05. Новая лінія.
◆16.50. "Нявеста Бігудзі". 1-я серыя.
17.45. "Дзяржаўны герб Расіі". Д/ф.
18.15. Пушкін і лёсы рускай культуры.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Шпацыр на эшафоце".
21.05. "К-2" прадстаўляе.
• 22.05. Мультфільм для дарослых.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
◆22.55. "Іван Грозны". 1-я серыя.

Санкт-Пецярбург
• 6.35. Мультфільм.
6.45. Інфарм-ТБ.
◆7.05. "На парозе ночы".
8.00. Спявае Сафія Ратару.
9.10. Нямецкая хваля.
9.40. Адказы на пісьмы.
10.30. Хуткая дапамога.
11.00. "Растоў Вялікі". Д/ф.
11.15. Без назвы.
11.30. Інфарм-ТБ.
11.40. "Канал Грыбаедава, дом 9". Д/ф.
12.00, 14.25, 18.05, 20.45, 1.45 Музычны момант.
◆12.05. "Паласаты рэйс".
13.35. "Малітва Бадхісатвы". Д/ф.
14.30. Інфарм-ТБ.
14.40. Адкрываю для сябе Расію.
15.10. Падарожжа па Усходзе.
15.30. "Віталь Біянкі". Д/ф.
• 16.30. "Муравейка Ціпа".
16.40. Крыжыкі-нулікі.
17.20. Кірмаш вакансій.
17.35. "Эстонія: вецер перамен". Перадача 1-я.
18.10. Вялікі фестываль.
18.30. Інфарм-ТБ.
18.50. "Пятае вымярэнне". Паводле М.Булгакава.
19.40. Спорт, спорт, спорт...
20.00. Сёння.
20.40. Тэлемагазін.
20.50. Хранограф.
21.50. Уік-энд.
22.35. Ваш стыль.
22.45. Інфарм-ТБ.
◆23.05. "Грахі Гарольда Дзідлбока" (ЗША).
0.40– 1.50. "Званая вячэра". Спектакль.

8-ы канал
◆18.00. Шматсерыйны фільм "Карусель". М/ф "Міжнародная сярэдняя лінія" з серыі "Аміга і яго сябры".
◆18.35. Паліцэйскі серыял "Хіл Стрыт Блюз". "Санта-Клаўсафобія".
19.25. "З Вільні".
19.35. Джоан Рыверс-шоу. Сустрэча з аўтарамі-жанчынамі.
◆20.40. "Я купляю гэтую жанчыну". 137-я, 138-я серыі.
21.25. "Час мясцовы".
◆21.45. "Ночы Дзекамерона".
23.15. Праграма відэакліпаў.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
• мультфільмы

ЮРЫДЫЧНАЯ СЛУЖБА "ЧЗ"

Ільгот няма

"Шаноўная рэдакцыя!

Вельмі хацелася б прачытаць на старонках "Чырвонай змены" адказ на такое пытанне. Пенсіянер (не працуе, жыве адзін) мае права на льготы па аплаце за ўсе кватэрныя выгоды. Цяпер кватэра прыватызавана. Ці распаўсюджваюцца гэтыя льготы пры аплаце за паслугі электрыка, дворніка, сантэхніка і г.д. Дом ведамасны.

Думаю, што такое пытанне цікавіць многіх у нашай рэспубліцы, а вельмі многія пенсіянеры з'яўляюцца падпісчыкамі вашай газеты, у тым ліку і я.

МУЧЫНСКАЯ Я.І.".

Паважаная Я.І.Мучынская.

Вы карыстаецеся льготамі па аплаце жылой плошчы і за камунальныя паслугі, якія прадугледжаны артыкулам Закона Рэспублікі Беларусь "Аб ветэранах".

Эксплуатацыя і рамонт прыватызаваных жылых памяшканняў ажыццяўляецца на аснове дагавора ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб прыватызацыі жыллёвага фонду ў Рэспубліцы Беларусь". У адпаведнасці з артыкулам 35 указанага Закона, уласнікі жылых памяшканняў у поўнасцю прыватызаваным доме ствараюць таварыства па эксплуатацыі дома, якое самастойна вызначае арганізацыю для эксплуатацыі і рамонту, уключаючы дзяржаўныя жыллёва-эксплуатацыйныя і рамонтна-будаўнічыя арганізацыі.

Уласнікі жылых памяшканняў не ў поўнасцю прыватызаваных дамах заключаюць дагаворы на эксплуатацыю і рамонт жылля з жыллёва-эксплуатацыйнымі арганізацыямі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў, прадпрыемстваў, аб'яднанняў і арганізацый, якія з'яўляюцца ўладальнікамі жыллёвага фонду і штомесячна ўдзельнічаюць у фінансаванні долі затрат, звязаных з эксплуатацыяй і рамонтам месцаў агульнага карыстання, канструктыўных элементаў, інжынерных сістэм, утрыманнем тэрыторый ля дома, адпаведна займаемай імі плошчай у межах дзеючай кватэрнай платы.

Дзеянне артыкула 11 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб ветэранах" не распаўсюджваецца на выплату ўласнікамі жылых памяшканняў долі затрат, звязаных з эксплуатацыяй і рамонтам прыватызаванага жылля.

Толькі 26 тыдняў

"Хто лічыцца беспрацоўным і колькі часу можна атрымліваць дапамогу па беспрацоўю?

М.КРЫВАШЭЕВА".

Асновы рэгулявання занятасці насельніцтва вызначаны Законам "Аб занятасці насельніцтва Рэспублікі Беларусь". У адпаведнасці з Законам, беспрацоўнымі лічацца працаздольныя грамадзяне ў працаздольным узросце (жанчыны да 55 гадоў, мужчыны — да 60 гадоў), якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, не маюць работы, не займаюцца прадпрымальніцкай дзейнасцю, не вучацца ў дзённых навучальных установах або не праходзяць ваеннай службы і зарэгістраваныя ў дзяржаўнай службе занятасці. Рэгістрацыя беспрацоўных ажыццяўляецца па месцы іх пастаяннага жыхарства дзяржаўнай службай занятасці пры асабістым звароце. Пры гэтым беспрацоўны абавязаны прад'явіць пашпарт, працоўную кніжку (або дакументы, што іх замяняюць), дакументы аб адукацыі, кваліфікацыі, прафесіянальнай падрыхтоўцы, павышэнні кваліфікацыі і перападрыхтоўцы, а таксама прадаставіць даведку аб сярэднямесячнай заработнай плаце за апошнія два месяцы па апошняму месцу працы.

Тэрмін выплаты дапамогі па беспрацоўю не можа перавышаць 26 каляндарных тыдняў на працягу кожнага 12-месячнага перыяду, які лічыцца з дня рэгістрацыі ў дзяржаўнай службе занятасці.

Калі беспрацоўны пасля заканчэння тэрміну выплаты дапамогі па беспрацоўю не выконваў абавязкі, прадугледжаныя артыкулам 9.1 Закона (самастойна займацца пошукам работы, з'яўляцца па выкліку ў дзяржаўную службу занятасці для прапанавання канкрэтнай работы, на працягу 2-х працоўных дзён звяртацца на прадпрыемства, якое ўказана ў накіраванні дзяржаўнай службай занятасці, папярэдне інфармаваць службу занятасці аб месцы свайго знаходжання ў выпадку выезду на тэрмін больш чым тыдзень у іншы населены пункт), то праз 12 месяцаў з дня рэгістрацыі цэнтр занятасці здымае яго з уліку.

Пенсія для інваліда

"Мой бацька інвалід з дзяцінства. Ці мае ён права пайсці на пенсію па ўзросту раней, чым у 60 гадоў?

М.ДРОЗД".

У адпаведнасці з артыкулам 22 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб пенсіённым забеспячэнні", інваліды з дзяцінства маюць права на пенсію па ўзросту:

— мужчыны — пасля дасягнення 55 гадоў і пры стажы працы не менш як 25 гадоў;

— жанчыны — пасля дасягнення 50 гадоў і пры стажы працы не менш як 20 гадоў.

Рубрыку вядзе аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі.

СПОРТ

Lillehammer '94

Шчаслівых стартаў!

У суботу, 12 лютага, у 16 гадзін па мясцоваму часу ў Алімпійскім парку нарвежскага горада Лілехамер адбудзецца ўрачыстае адкрыццё XVII зімовых Алімпійскіх гульняў. Толькі два гады мінула з часу правядзення папярэдняй зімовай Алімпіяды, што адбылася ў французскім Альбервілі. Выклікана гэта тым, што цяпер Алімпійскія гульні будуць праходзіць кожныя два гады — па чарзе зімовыя і летнія. Гульні ў невялікай Нарвегіі, дзе жыве ўсяго 4 мільёны чалавек, абяцаюць быць самымі масавымі і найбольш эканамічна мэтазгоднымі ў гісторыі. Нягледзячы на тое, што арганізатары выдаткавалі звыш мільярда амерыканскіх даляраў, плануемы прыбытак на сённяшні дзень ужо перавышае 500 мільёнаў.

А для маладой Беларусі чарговая Алімпіяда знамянальная перш за ўсё дэбютам самастойнай каманды. Нашу краіну прадставяць трыццаць тры атлеты ў сямі відах спорту. Паўнацэнная зборная! І чакаем ад яе медалёў самай рознай вартасці, спадзяёмся, зразумела, і на "золата". Беларускія спартсмены ўжо некалькі дзён знаходзяцца ў Нарвегіі. Трэніруюцца, рыхтуюцца да стартаў. Пачынаюць лыжніцы і фігурысты. Іх першыя выступленні адбудуцца ў нядзелю. А ў панядзелак на стаўшым ужо знакамітым катку ў Хамары будзе бегчы пяцісотметроўку Ігар Жалязоўскі. Наш самы перспектыўны від — біятлон — разыграе першыя ўзнагароды толькі ў наступную пятніцу. Адбудзецца жаночая гонка на 15 кіламетраў. Пра ўсе без выключэння выступленні беларускіх алімпійцаў мы абавязкова вам паведамім. Пажадаем ім шчаслівых стартаў і асабліва фінішаў!

* * *

А апошнімі перад пачаткам Алімпіяды праводзяць свае афіцыйныя спаборніцтвы майстры фрыстайла. Вельмі паспяхова выступілі нашы зборнікі на этапе Кубка свету, які праходзіў у Францыі. У акрабатычных скачках Юлія Раковіч і Аляксей Парфянкоў занялі другія месцы, Васіль Вараб'ёў — трэцяе. У могуле Аляксандр Пянігін у выніковым пратаколе выйшаў на вельмі высокае чацвёртае месца. Каб толькі не сурочыць, але нельга абысціся без традыцыйнага — так трымаць!

* * *

А вось юніёрам-біятланістам трэба разлічваць на зімовую Алімпіяду-98. І яны нас запэўнілі: ёсць выдатны рэзерв. На юніёрскім чэмпіянаце свету ў славацкім пасёлку Осрблі нашы хлопцы перамаглі ў эстафеце 4х7,5 кіламетра. Чацвёрка ў складзе Аляксея Айдарава, Аляксея Маршчакіна, Андрэя Хмялеўскіх і Ігара Песцерава паказала вынік 1.15.26,64(0).

Яўген ПУЧКОЎ.

КІНААФІША МІНСКА

10 лютага

"Масква": "Манашкі ў бягах"– 13.50, 21.20. "Кроў на пяску"****– 15.30. 19.30. "Моцны арэшак-II" (1,5 с.)–11.40, 17.20.

"КАСТРЫЧНІК": "Мужчынскі зігзаг"– 12.00. "Манашкі ў бягах"– 13.25, 17.00, 20.40. "Наёмны забойца"– 15.10, 18.50. Музычна-пацяшальная праграма "Макс-шоу"– 21.30.

"АЎРОРА": "Карпуша" і інш. мультфільмы (д)– 10.00. "Тобі Макціг" (д)– 14.30. "Вайна ў небаскробе"***– 12.00, 18.30, 20.30. "Начныя вочы-3"****– 11.00, 19.00, 21.00. "Мая мачаха – іншапланецянка" (1,5 с.)– 13.00, 15.00, 17.00. Фестываль "Вялікая прэм'ера": "Золата"– 16.30 (л).

"БЯРЭСЦЕ": "Прыгажосць заганы" (1,5 с.)***– 13.00, 16.40. "Вайна ў небаскробе"****– 12.00, 16.00. "Начныя вочы-3"****– 14.00, 17.40. "Сямейства Дракулы"***– 11.30, 15.00, 18.40. Інфармацыйна-пацяшальная праграма – 20.30.

"ВІЛЬНЮС": "Няма куды бегчы"– 15.00, 18.15, 21.30. "Я і Ён"***– 13.25, 19.50. "Дом спатканняў"– 12.00. "Міс Катастрофа"– 16.35. Відэазала:– 13.10, 15.15, 17.20, 19.25, 21.30.

"ДРУЖБА": "Няма куды бегчы"– 13.30, 18.20, 21.30. "Споведзь палюбоўніцы"– 15.10, 20.00. "Я і Ён"***– 16.40. Відэазала: інфармацыйна-музычная праграма – 19.30. Відэакафэ працуе з 17.00.

"ПАРТЫЗАН": "Манашкі ў бягах"– 13.00, 14.40, 19.40. "Мужчынскі зігзаг"– 11.30 (л). "Кроў на пяску"***– 16.20, 18.00, 21.20.

"ПЕРАМОГА": "Мая мачаха – іншапланецянка" (1,5 с.)– 10.00, 15.10. "Я і Ён"***– 13.20, 18.50, 20.40. "Агенты КДБ таксама ўлюбляюцца"**– 11.50, 17.10. Відэазала: "Цяжкая мішэнь"– 10.00, 11.40, 13.20, 15.00, 16.40, 18.20, 20.00.

"САЛЮТ": "Манашкі ў бягах"– 11.40, 13.20, 16.30, 18.10, 19.50. 21.30. "Мужчынскі зігзаг"– 10.00, 15.00.

"СУЧАСНІК": "Каб выжыць" (1,5 с.)– 14.10. "Японская ледзі Чатэрлей"****– 16.00, 17.40, 19.20, 21.00.

"БЕЛАРУСЬ": "У ложку з ворагам"***– 10.30, 13.40, 17.00, 20.10. "Перастуніўшы мяжу"**– 10.40, 14.20, 16.00, 17.40, 21.20. "Уік-энд у Берні"– 15.20. "Двое на канапе"– 12.10, 18.40. "Паліцэйская гісторыя"– 12.20, 19.20. Інфармацыйна-пацяшальная праграма – 20.00.

"МІР": Фестываль "Вялікая прэм'ера": "Пра бізнесмена Фаму"– 11.00, 15.00, 19.00. "Вайна ў небаскробе"***– 12.00, 16.00, 20.00. "Начныя вочы-3"***– 14.00, 18.00. "Сямейства Дракулы"***– 13.00, 17.00, 20.40. Відэазала: "Памёршы"– 14.30, 16.30, 18.30.

"КІЕЎ": "Дзейнічай, Маня!" (1,5 с.) – 15.00. "Пераступіўшы мяжу"**– 17.00, 20.50. "У ложку з ворагам"***– 19.00.

"КАМСАМОЛЕЦ": "Клас 1999"***–12.00, 16.00, 20.30. "Сямейства Дракулы"***– 12.00, 14.00, 19.00, 20.40. "Зацягнуўшаяся расплата" (2 с.)– 13.40, 16.20. "Расплата за злачынства (2 с.)– 17.30.

"ПІЯНЕР": "Месяц-44" (д)– 10.00. Зборнік журналаў "Ералаш" (д)– 12.00 (к/л), 15.00 (к/л). "Ніндзя правіцеля" – 13.20, 21.10. "Сэрцы трох-2" (2 с.)– 16.20 (л). Ф.Труфо "Мужчына, які кахаў жанчын" (2 с.)– 19.00 (к/клуб "Профіль"). Відэазала: "Выбрыкі іншапланецяніна" (д)– 10.00, 15.30. "Апошні дракон"– 11.30, 17.00, 21.00. "Абарона"– 13.30, 19.00.

"РАКЕТА": "Ніндзя правіцеля"– 14.00. "Каб выжыць" (1,5 с.)– 18.00. "Гарачае лета"****– 16.10, 20.00.

"РАДЗІМА": "Пераступіўшы мяжу"**– 12.00, 15.40, 19.00. "У ложку з ворагам"***– 13.50, 17.10, 20.50.

"ЦЭНТРАЛЬНЫ": "Вайна ў небаскробе"***– 11.40, 16.15, 19.30. "Начныя вочы-3"***– 13.10, 17.45, 21.00. Фестываль Вялікая прэм'ера: "Асабістае жыццё каралевы"– 10.20. 14.55.

"ЭЛЕКТРОН": "Пераступіўшы мяжу"**– 13.20, 15.00, 18.20. "У ложку з ворагам"***– 16.40, 20.00, 21.40. "Сямейства Дракулы"***– 16.00, 19.10. "Дзейнічай, Маня!" (1,5 с.)– 14.10, 17.20, 20.30.

"АВАНГАРД": "Паважаны лясун" (д)– 13.00. "Адзін дома"– 15.00. "Рай" (2 с.)– 17.00.

"ЗНАМЯ": "Раўчы агонь" – 16.20. "Паўночная гарачыня"***– 18.00, 20.00.

"ЗМЕНА": "Адзін дома"– 12.00, 16.10, 18.00. "Драпежнік-2"***– 14.00, 19.50.

"УДАРНІК": "Залатавалоска і залатая крэпасць" (д)– 14.10. "Паўночная гарачыня"***– 15.50, 17.30, 19.10.

ДК МАЗа: "Адзін дома"– 17.00.

(д) — дзіцячы сеанс;
*** — дзеці да 16 гадоў дапускаюцца ў суправаджэнні бацькоў;*
**** — дзеці да 16 гадоў не дапускаюцца;*
***** — дарослым з 18 гадоў;*
(л) — ільготны сеанс (скідка на 50 працэнтаў ад кошту білета);
(н) — начны сеанс (кошт білета на 30 працэнтаў вышэйшы).

СВЕЦКІ САЛОН

Вячэра з Прасняковым

Несумненна новы падыход да спонсарскай і прадзюсерскай дзейнасці дэманструе мінская фірма "Вікторыя Л", іміджам якой стала арганізацыя свецкіх уік-эндаў. Дзякуючы ёй беларускіх прадпрымальнікаў "адарылі" ўвагай такія зоркі, як Вольга Кармухіна, Ірына Панароўская, Лайма Вайкуле. Незабыўнай застанецца і навагодняя ноч у Астрашыцкім Гарадку, дзе "свяцілі" Аляксей Глызін і Сяргей Крылоў, Сасо Паўліяшвілі і Ірына Мірашнічэнка, групы "На-На" і "Фрыстайл". Як стала вядома БелаПАН, сезон 1994 года адкрые Уладзімір Праснякоў-малодшы. Адшукаўшы невялікі прасвет у сваіх гастролях, усяго на адзін дзень ён прыляціць у Мінск, каб "ашчаслівіць" прысутнасцю спакушаную свецкую публіку. 11 лютага ў Беларускім цэнтры моды ён прадставіць сваю новую праграму. Арганізатары вечара абяцаюць не толькі папулярныя мелодыі і шлягеры, але і якаснае гука- і святлоафармленне, а таксама элегантную вячэру з "зоркай".

БелаПАН.

Надвор'е

Сёння днём па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на большай частцы тэрыторыі снег. Тэмпература паветра ў Брэсце – 0– -2°, Гродна – -2– -4°, Мінску – -5– -7°, Віцебску – -7– -9°, Гомелі, Магілёве – -9– -11°.

У наступныя двое сутак марозы ўзмоцняцца. 11-га па паўночнай частцы тэрыторыі ўначы – -20– -25°, днём – -14– -19°, па паўднёвай частцы ўначы – -13– -18°, днём – -8– -13°. 12-га ўначы – -23– -28°, па поўначы – да -32°, днём – -16– -21°, па поўдні ўначы – -17– -22°, днём – -11– -16°.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Час падпісання ў друк:
па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.

М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Індэкс 63129. Тыраж 65 500. Зак. 16.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел інфармацыі – 68-27-21; аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацыі – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Брэсцкай вобл. – (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.68-29-56, 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ:
Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Алесь САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара, дырэктар агенцтва "ЧЗ-інфарм"), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ